OPŁATĘ POCZTOWĄ UISZCZONO RYCZAŁTEM

BIULETYN

IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ W GDYNI

HANDEL i TRANSPORT MORSKI

BULLETIN	BULLETIN	MITTEILUNGEN
of the Chamber of Industry and Commerce at Gdynia	de la Chambre d'Industrie et de Commerce de Gdynia	der Industrie und Handelskammer in Gdynia

GDYNIA, dnia 15 lipca 1939 r.

TREŚĆ:

Nakładem Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni — Redaktor naczelny: Leon Godlewski — Redaktor odpowiedz.: Edmund Urbański

BIULETYN
IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ W GDYNI
HANDEL I TRANSPORT MORSKI

BULLETIN of the Chamber of Industry and Commerce at Gdynia | BULLETIN de la Chambre d'Industrie et de Commerce de Gdynia | MITTEILUNGEN der Industrie und Handelskammer in Gdynia

ROK VIII | GDYNIA, 15 lipca 1939 r. | NR 13

Redakcja i Administracja: Izba Przem.-Handl. w Gdyni — **Ref. Prasowy,** ul. 10 Lutego 24, tel. centrala 39-31
Prenumerata: w kraju półr. 9 zł, za granicą 15 zł — **Konto P. K. O. Nr 803.168.** — Cennik ogłoszeń na żądanie.

PRZYWÓZ SKÓR DO POLSKI w 1938 R.

Skóry stanowią jeden z poważnych artykułów w naszym bilansie handlowym. W roku 1938 przywieźliśmy skór za 52,7 milionów złotych.

W roku 1938 przywóz skór w odniesieniu do ich ilości był największy, przewyższa przywóz z roku 1937 o 14 proc. Jeżeli chodzi o wartość, jest ona mniejsza niż w r. 1937 o 10 proc.

Zestawienie ilościowe (waga) skór przywiezionych w ostatnich czterech latach podajemy poniżej:

Przywóz skór do Polski
(waga w tonach)

GATUNKI SKÓR	1935	1936	1937	1938
Skóry ogółem	**28.204**	**25.946**	**24.829**	**28.247**
Skóry surowe suche, mokro solone, sucho solone				
bydlęce	24.897	21.492	20.708	23.165
cielęce	464	217	349	201
końskie	1.824	3.180	2.672	3.700
owcze	17	—	—	—
koźle	8	59	36	17
inne	39	19	58	33
Skóry surowe wapniowane, odwłosione				
owcze i koźle	364	231	298	343
inne	4	32	73	41
Skóry piklowane				
owcze i koźle	—	99	65	272
Skóry twarde wyprawione na podeszwy, pasy, brandzle				
w słupcach i kruponach	136	140	215	126
Juchty	1	5	2	2
Swińskie	2	2	2	6
Morsa, hipopotana, słonia itp.	1	1	4	0
Skóry wyprawy roślinnej				
naturaln. koloru lub czernione	2	2	4	3
kolorowe	5	3	4	3
Skóry wyprawy mineralnej				
koloru naturaln. czernione	3	3	2	3
kolorowe	10	5	5	5
z wyciśniętym deseniem	5	4	6	9
Skóry wyprawy mineralnej: koźle, kozie, baranie, rosschevreaux				
koloru naturalnego, czarne, kolorowe	247	293	233	235
białe glansowane	2	1	1	1
Zamszowe	34	14	11	12
Lakierowane	31	28	35	29
Brązowane, srebrz., złocone, mal.	1	1	1	0
Skóry ryb, płazów itp.	5	3	5	8
Skóry do wyrobów technicznych	95	97	37	29
Inne, osobno nie wymienione	7	15	3	4

Uwaga: Zero (0) oznacza, że zjawisko istnieje, jednakże w ilościach mniejszych od tych liczb, które mogły być wyrażone uwidocznionymi w tablicy znakami cyfrowymi, np. w danym wypadku zero oznacza, że przywóz nie osiągnął 500 kg

Źródło — publikacje Głównego Urzędu Statystycznego.

Zestawienie wartości skór przywiezionych w latach 1935—1938 podajemy poniżej:

Przywóz skór do Polski
(wartość w 1000 zł)

GATUNKI SKÓR	1935	1936	1937	1938
Skóry ogółem	**43.300**	**50.809**	**58.196**	**52.665**
Skóry surowe suche, mokro solone, sucho solone				

bydlęce	29.312	33.944	39.713	34.958
cielęce	945	506	871	457
końskie	1.997	3.888	4.553	5.116
owcze	16	—	—	—
koźle	36	287	190	74
inne	25	25	97	72
Skóry surowe wapniowane, odwłosione				
owcze i koźle	763	601	1.266	945
inne	9	66	200	107
Skóry piklowane				
owcze i koźle	—	336	270	587
Skóry twarde wyprawione na podeszwy, pasy i brandzle				
w słupcach i kruponach	850	960	1.702	951
Juchty	6	41	11	15
Świńskie	39	40	40	110
Morsa, hipopotana, słonia	6	5	20	1
Skóry wyprawy roślinnej				
naturaln. koloru lub czernione	51	54	124	95
kolorowe	110	70	92	81
Skóry wyprawy mineralnej				
koloru naturaln. czernione	97	97	74	99
kolorowe	374	213	220	214
z wyciśniętym deseniem	141	112	207	245
Skóry wyprawy mineralnej: koźle, kozie, baranie, rosschevreaux				
koloru natur., czarne, kolor.	5.340	7.120	6.126	6.203
białe glansowane	67	25	15	16
Zamszowe	1.319	632	541	597
Lakierowane	611	642	879	671
Brązowane, srebrz., złocone, mal.	38	47	30	32
Skóry ryb, płazów itp.	430	228	430	619
skóry do wyrob. technicznych	678	819	488	362
Inne, osobno nie wymienione	40	51	37	32

Analizując pobieżnie tablice powyżej zamieszczone stwierdzić możemy, że w przeważającej ilości wypadków nastąpił wzrost ilościowy przywozu skór przy jednoczesnym zmniejszeniu ich wartości.

Skóry bydlęce surowe suche, mokro solone i sucho solone.

Skóry bydlęce surowe stanowią 82 proc. ogólnego przywozu skór do Polski, jeżeli chodzi o ich wagę i 62 proc. jeżeli chodzi o wartość. Artykuł ten w dziale skór zalicza się do naczelnych, dlatego też poświęcimy mu nieco więcej miejsca.

Skóry bydlęce surowe suche i solone przywożone są z bardzo wielu krajów. Najważniejszymi importerami tych skór są przede wszystkim Argentyna — 32 proc. wartości, następnie Kolumbia — 16 proc., Związek Południowo Afrykański — 11 proc., Holandia — 9 proc., Brazylia — 7 proc., Urugwaj — 6 proc., Belgia — 5 proc., Czecho-Słowacja — 5 proc., Wymienione wyżej 8 państw przywozi ogółem 90 proc. ogólnej wartości przywozu skór do Polski. Na wszystkie pozostałe państwa przypada 10 proc.

Zestawienie przywozu skór bydlęcych surowych suchych i solonych według krajów pochodzenia przedstawia się jak poniżej. Wyliczono tylko te państwa, wartość przywozu z których w którymkolwiek roku osiągnęła co najmniej 100 tysięcy złotych.

Przywóz skór bydlęcych (surowych suchych, mokro solonych, sucho solonych) (waga w tonach)

KRAJE	1935	1936	1937	1938
Przywóz ogółem	**24.897**	**21.492**	**20.708**	**23.165**
Argentyna	1.489	5.593	5.728	7.371
Kolumbia	2.103	2.600	2.643	2.216
Zw. Poł. Afrykański	932	2.263	2.944	2.325
Holandia	3.742	3.832	4.292	3.417
Brazylia	8.372	2.412	735	1.864
Urugwaj	1.591	348	411	1.328
Belgia	1.072	1.318	2.076	1.428
Czecho-Słowacja	754	732	350	990
Indie Brytyjskie	196	84	224	498
Kuba	360	20	40	402
Szwecja	—	95	161	381
Niemcy (łącznie z Austrią)	819	501	313	314
Złote Wybrzeże	235	83	83	122
Francja	1.144	647	128	183
Rodezja Płd.	—	52	64	90
Wenezuela	79	10	50	46
Guatemala	33	113	23	—
Palestyna	229	132	37	—
S. Domingo	147	108	25	8
Paragwaj	277	11	15	14
Meksyk	146	14	11	45
Szwajcaria	123	97	51	—
Etiopia	106	46	—	—
Dania	113	19	37	39
Norwegia	112	—	24	52

Przywóz skór bydlęcych (surowych suchych, mokro solonych, sucho solonych) (wartość w 1000 zł)

KRAJE	1935	1936	1937	1938
Przywóz ogółem	**29.312**	**33.944**	**39.713**	**34.958**
Argentyna	1.767	8.756	11.616	11.175
Kolumbia	4.137	5.940	7.125	5.796
Zw. Poł. Afrykański	931	3.180	5.638	3.837
Holandia	3.860	4.984	6.030	3.271
Brazylia	8.554	3.179	1.389	2.447
Urugwaj	2.116	536	806	1.939
Belgia	1.112	1.985	3.423	1.837
Czecho-Słowacja	1.053	1.437	780	1.681
Indie Brytyjskie	226	116	404	564
Kuba	415	31	68	513
Szwecja	—	148	294	390
Niemcy (łącznie z Austrią)	1.022	1.277	696	314
Złote Wybrzeże	314	123	187	236
Francja	1.224	793	199	182
Rodezja Płd.	—	69	95	160
Wenezuela	98	16	118	84
Guatemala	61	228	56	—
Palestyna	242	171	88	—
S. Domingo	196	158	50	15
Paragwaj	264	14	30	10

Meksyk	195	18	22	70
Szwajcaria	173	146	54	—
Etiopia	141	67	—	—
Dania	133	27	62	31
Norwegia	119	—	47	63

Jak z zestawień powyższych wynika, waga przywozu tych skór wzrosła o 12 proc., wartość spadła o 12 proc. Ceny spadły — przeciętnie dla skór surowych bydlęcych suchych i solonych z 1918 złotych za tonę w roku 1937 do 1.509 złotych w roku 1938 — czyli o 23 proc.

Skóry cielęce surowe suche, mokro solone, sucho solone.

Skóry cielęce surowe suche i solone w ogólnym przywozie skór do Polski stanowią niecały 1 proc. jeżeli chodzi o ich wagę i wartość. W porównaniu do roku 1937 nastąpiło zmniejszenie przywozu o 42 proc. jeżeli weźmiemy wagę skór i o 48 proc. jeżeli weźmiemy ich wartość. Przeciętna cena skór zmalała z 2.496 zł za tonę w roku 1937 do 2.274 zł za tonę w roku 1938, czyli o 9 proc.

Importu skór dokonywano z Czecho-Słowacji, następnie Argentyny, w mniejszym stopniu z Niemiec i Szwecji.

Skóry końskie surowe suche, mokro solone, sucho solone.

Skóry końskie surowe suche i solone stanowią po skórach bydlęcych drugą z kolei pozycję w dziale przywozu skór surowych. Stanowi ona 13 proc. ogólnej wagi skór przywożonych i prawie 10 proc. ich wartości.

Skóry końskie prawie w całości są przywożone z Argentyny i Holandii, jak to uwidacznia poniżej zamieszczona tablica.

Przywóz skór końskich (surowych suchych, mokro solonych, sucho solonych).

KRAJE	1935	1936	1937	1938
Waga w tonach				
Przywóz ogółem	**1.824**	**3.180**	**2.672**	**3.700**
Argentyna	1.313	2.317	1.911	2 590
Holandia	197	515	473	865
Wartość w 1000 zł				
Przywóz ogółem	**1.997**	**3.888**	**4.553**	**5.116**
Argentyna	1.594	3.149	3.680	4.095
Holandia	144	443	534	779

W porównaniu do roku 1937 przywóz skór końskich wzrósł o 38 proc., jeżeli chodzi o wagę i o 12 proc., jeżeli chodzi o wartość.

Ceny za nie uległy obniżce o 19 proc. w odniesieniu do ogólnego importu skór końskich w roku 1937 i kształtowały się po 1.704 zł za tonę, a w roku 1938 po 1.383 zł za tonę.

Skóry owcze i koźle wapnowane, odwłosione.

Przywóz skór owczych i koźlich wapnowanych pod względem wagi wzrósł o 15 proc., pod względem wartości zmalał o 25 proc.

W 96 proc. pochodzą one z Francji. Przeciętna cena tych skór zmalała o 35 proc., a mianowicie z 4.248 zł za tonę w roku 1937 do 2.755 zł za tonę w roku 1938.

Skóry owcze i koźle piklowane.

Przywóz skór owczych i koźlich piklowanych silnie bardzo wzrósł, a mianowicie wagowo o 318 proc. i wartościowo o 117 proc.

W 97 proc. skóry te pochodzą z Belgii.

Przeciętna cena zmalała o 48 proc., a mianowicie w roku 1937 wynosiła 4.154 zł za tonę, w roku 1938 — 2.158 zł za tonę.

Skóry twarde wyprawione na podeszwy, pasy i brandzle w słupcach i kruponach.

Przywóz skór twardych wyprawionych w słupcach i kruponach pod względem wagowym zmalał o 41 proc., pod względem wartościowym zmalał o 44 proc. Przywożone te skóry są z czterech państw: Anglii, Czecho-Słowacji, Niemiec i Belgii w ilościach mniej więcej zbliżonych. Przywóz z poszczególnych krajów podaje tablica poniżej:

Przywóz skór w słupcach i kruponach (twardo wyprawionych na podeszwy, pasy, brandzle).

KRAJE	1935	1936	1937	1938
Waga w tonach				
Przywóz ogółem	**136**	**140**	**215**	**126**
Anglia	11	19	25	36
Czecho-Słowacja	11	15	21	32
Niemcy (łącznie z Austrią)	88	78	145	24
Belgia	17	21	16	25
Wartość w 1000 zł				
Przywóz ogółem	**850**	**960**	**1.702**	**951**
Anglia	89	149	203	294
Czecho-Słowacja	87	110	169	226
Niemcy (łącznie z Austrią)	503	526	1.146	208
Belgia	92	126	106	156

Cena przeciętna, odnosząca się do całości przywozu tych skór w porównaniu do roku 1937 zmalała o 5 proc., a mianowicie z 7.916 zł za tonę w roku 1937 do 7.548 zł za tonę.

Skóry wyprawy mineralnej: koźle, kozie, baranie, rosschevreaux — koloru naturalnego, czarne, kolorowe.

Skóry te stanowią najważniejszą pozycję wśród skór wyprawionych, a drugą z kolei pozycję wśród skór przywożonych do Polski w ogóle. Przywóz ich wzrósł pod względem wag. o 1 proc. pod względem wart. również o 1 proc. Głównym importerem tych skór jest An-

glia, która wynosi 61 proc. ogólnej wartości; w mniejszym stopniu przywożą skóry inne kraje uwidocznione w tablicy.

Przywóz skór wyprawy mineralnej: koźlich, baranich, rosschevreaux — koloru naturalnego, czarnych i kolorowych.

KRAJE	1935	1936	1937	1938
Waga w tonach				
Przywóz ogółem	**247**	**293**	**233**	**235**
Anglia	131	161	103	148
Francja	31	37	31	28
Niemcy (łącznie z Austrią)	36	36	38	27
Stany Zjedn.	43	45	48	12
Czecho-Słowacja	2	7	4	9
Belgia	3	3	5	6
Szwecja	—	1	2	3
Wartość w 1000 zł				
Przywóz ogółem	**5.340**	**7.120**	**6.126**	**6.209**
Anglia	2.585	3.575	2.537	3.763
Francja	764	1.183	999	871
Niemcy (łącznie z Austrią)	828	967	1.053	754
Stany Zjedn.	975	1.052	1.168	280
Czecho-Słowacja	56	167	108	242
Belgia	60	68	110	140
Szwecja	—	33	63	102

Przeciętna cena skór tych uległa niewielkim wahaniom w porównaniu z rokiem 1937; wynosi mianowicie w roku 1937 — 26.192 zł za tonę, w roku 1938 — 26.421 zł za tonę — nastąpił wzrost cen o 0,5 proc.

Skóry zamszowe.

Przywóz skór zamszowych wzrósł w porównaniu do roku 1937, jest jednak mniejszy, aniżeli w latach 1935 i 1936. Zmniejszenie to nastąpiło kosztem skurczenia się rynaniżeli miał miejsce w roku 1935 i 1936. Zmniejszenie to nastąpiło kosztem skurczenia się rynku francuskiego oraz niemieckiego. Wzrósł natomiast przywóz skór zamszowych z Belgii i Szwecji.

Przywóz skór zamszowych według krajów przedstawia tablica poniżej:

Przywóz skór zamszowych.

KRAJE	1935	1936	1937	1938
Waga w tonach				
Przywóz ogółem	**34**	**14**	**11**	**12**
Belgia	3	2	3	4
Francja	16	3	2	2
Szwecja	2	2	1	2
Niemcy (łącznie z Austrią)	9	4	1	2
Wartość w 1000 zł				
Przywóz ogółem	**1.319**	**632**	**541**	**597**
Belgia	142	100	132	188
Francja	705	193	160	114
Szwecja	89	73	71	100
Niemcy (łącznie z Austrią)	210	111	41	75

Przeciętne ceny skór zamszowych, jeżeli weźmiemy cały przywóz, podniosły się o 1 procent, a mianowicie z 49.181 zł za tonę w roku 1937 do 49.750 zł za tonę.

Skóry lakierowane.

Przywóz skór lakierowanych zmalał zarówno pod względem ilości jak i wartości.

Wymienić należy trzy główne kraje, skąd je importowano: Holandię, Stany Zjednoczone i Niemcy. Przywóz z poszczególnych krajów przedstawia tablica poniżej:

Przywóz skór lakierowanych.

KRAJE	1935	1936	1937	1938
Waga w tonach				
Przywóz ogółem	**31**	**28**	**35**	**29**
Holandia	—	1	5	6
Stany Zjedn.	5	11	12	6
Niemcy (łącznie z Austrią)	12	7	8	3
Anglia	10	4	4	1
Wartość w 1000 zł				
Przywóz ogółem	**611**	**642**	**879**	**671**
Holandia	—	22	123	172
Stany Zjedn.	128	288	334	133
Niemcy (łącznie z Austrią)	204	177	214	106
Anglia	161	67	76	23

Ceny skór lakierowanych ogółem biorąc obniżyły się o 12 proc. a mianowicie z 25.042 zł za tonę w roku 1937 do 22.901 zł za tonę w roku 1938.

* * *

Na tle ogólnego importu skór do Polski, przywóz ich przez Gdynię, Gdańsk i granice lądowe przedstawia się w roku 1938 następująco:

Ogółem skór przywieziono przez Gdynię 26.575 ton o wartości 44.532 tys. złotych, przez Gdańsk 33 tony o wartości 225 tys. zł, a przez granice lądowe 1.634 ton o wartości 7.827 tys. złotych.

Z zestawienia powyższego wynika, że przez port gdyński przechodzi 94 procent skór przywożonych do Polski, jeśli weźmiemy pod uwagę ich wagę, oraz 85 procent skór, jeśli chodzi o ich wartość.

Zaznaczyć należy, że Polska jest również eksporterem skór, a mianowicie w roku 1938 wywieźliśmy skór za granicę za kwotę 11 milionów złotych. W ten sposób skóry przynoszą ujemną pozycję w naszym bilansie handlowym, wynoszącą 42 miliony złotych.

B. P.

OZNACZANIE POCHODZENIA TOWARÓW, SPRZEDAWANYCH W GOTOWYM OPAKOWANIU LUB NACZYNIU

Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji między innymi zawiera przepis, który upoważnia Radę Ministrów do wydawania w drodze rozporządzeń przepisów, regulujących sprzedaż pewnych towarów w handlu detalicznym. W szczególności Rada Ministrów w drodze rozporządzenia może nakazać, by pewne towary były sprzedawane w handlu detalicznym tylko w przepisanych jednostkach ilościowych z uwidocznieniem ich ilości (wagi, miary, liczby), następnie jakości oraz miejsca pochodzenia.

Przepis tej treści znany był na terenie województw zachodnich z czasów przedwojennych, gdyż zawierała go też ustawa niemiecka o nieuczciwej konkurencji z 1909 roku, która z chwilą wejścia w życie polskiej ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji przestała obowiązywać. Cel zaś tego przepisu jest jasny a chodzi tutaj przede wszystkim o przeciwdziałanie różnym w handlu detalicznym spotykanym ukróceniom konsumentów.

Na podstawie powyższego upoważnienia Rada Ministrów w 1929 roku wydała rozporządzenie o oznaczaniu miary nici w obrocie handl. oraz w 1933 r. rozporządz. o oznaczaniu miary przędzy wełnianej, półwełnianej, przeznaczonej do detalicznej sprzedaży. Następnie w 1936 roku zostało ogłoszone nowe rozporządzenie o oznaczaniu pochodzenia niektórych kategoryj towarów w wewnętrznych handlu detalicznym, które miało na celu zmianę uprzedniego rozporządzenia z 1927 r., normującego to samo zagadnienie.

Rozporządzenie powyższe z mocą dzisiaj obowiązującą dotyczy następujących towarów, wyprodukowanych w kraju zarówno przez firmy krajowe, jak i zagraniczne i przeznaczonych do wewnętrznego handlu detalicznego w Polsce a mianowicie: wyrobów perfumeryjnych, toaletowych, mydeł, środków kosmetycznych, artykułów żywności oraz środków odżywczych w gotowym opakowaniu, wód mineralnych, preparatów leczniczych, środków opatrunkowych oraz wyrobów pyrotechnicznych. Za wystarczające oznaczenie pochodzenia towaru będzie uważany taki napis, który będzie zawierał firmę przedsiębiorstwa, jego siedzibę główną, miejsce fabrykacji lub wyrobu towaru o ile towar wyprodukowano nie w miejscu siedziby głównej przedsiębiorstwa. Rzecz zrozumiała, że podobnie jak każdy przepis prawny, zawierający pewien nakaz lub zakaz również i omawiane rozporządzenie przewiduje sankcje karne, przewidziane w ustawie o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.

W takich więc granicach jak wyżej podano, wykorzystał Rząd do dnia 20. VI. 1939 roku swoje uprawnienia, wynikające z ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji a w szczególności z przepisu na wstępie powołanego.

Ostatnio w Dzienniku Ustaw R. P. Nr. 57 pod pozycją 374, ukazało się rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20. VI. 1939, które uzupełnia dotychczas obowiązujące rozporządzenie z 1936 roku odnośnie oznaczania pochodzenia niektórych towarów. Rozporządzenie to zawiera dwa zasadnicze uzupełnienia. Wykaz towarów wyszczególnionych powyżej, uzupełniono piwem w butelkach oraz następującym postanowieniem: Jeżeli na opakowaniu lub naczyniu, służącym jako opakowanie towaru, wyciśnięte są lub wydrukowane na stałe oznaczenia, dotyczące danych o pochodzeniu towaru z pewnego przedsiębiorstwa, to treść tych trwałych oznaczeń powinna się zgadzać z oznaczeniami, umieszczonymi na etykiecie.

Unormowana w tymże rozporządzeniu kwestia posiada doniosłe znaczenie nie tylko z punktu widzenia ochrony interesów konsumenta, lecz załatwia przede wszystkim od szeregu lat wysuwaną i domagającą się rozwiązania sprawę używania przez firmy konkurencyjne cudzych butelek do piwa oraz napojów chłodzących.

Utarła się bowiem od szeregu lat tego rodzaju praktyka, że niektórzy producenci, nie bacząc na pochodzenie butelki, na której w sposób trwały wytłoczona była firma, napełniali te butelki własnym wyrobem, przyklejając jedynie swoją etykietę. Ten stan rzeczy powodował dla szeregu wytwórni bardzo poważne szkody w postaci ubytku firmowych naczyń, których skupem nawet zajmowali się zawodowi zbieracze butelek. Przez wprowadzenie nowego przepisu, w myśl którego wytłoczony trwały napis na naczyniu, służącym jako opakowanie towaru, musi być zgodny z etykietą, ukróci dotychczasowy niepożądany stan rzeczy. Przepis powyższy wejdzie w życie z dniem 1 października 1939 r.

BUDOWA GMACHU NASZEJ IZBY.

Dnia 30 czerwca br. odbyło się posiedzenie Komitetu Budowy gmachu Izby z udziałem członków Prezydium Izby. Podczas tego posiedzenia Komitet rozstrzygnął przetarg ograniczony na budowę gmachu naszej Izby, powierzając budowę jego firmie Inż. Zygmunt Mięsowicz w Gdyni.

Uchwała Komitetu Budowy gmachu Izby zatwierdzona została przez Prezydium Izby na posiedzeniu pod przewodnictwem Prezesa Izby p. Stanisława Tora, które odbyło się tego samego dnia.

Gmach naszej Izby stanie przy zbiegu ulic Żeromskiego i Pułaskiego.

BUDOWA S/S „OLZA" POSTĘPUJE ŻWAWO NAPRZÓD.

Budowa statku frachtowego „Olza" o pojemności ca 1250 BRT, wykonywana przez Stocznię Gdyńską, postępuje żwawo naprzód. Prace, związane z budową na pochylni są już wykonane w około 90 procentach. Po 6 miesiącach pracy, którą rozpoczęto dnia 28 XII 1938 r. wykonano: kadłub (wręgi, poszycie) i prawie całkowicie nadbudówki. Przy budowie zużyte zostały w 90 procentach materiały krajowe, a w 10 procentach materiały zagraniczne, w tym głównie żelazo profilowane i pewne urządzenia techniczne, które z uwagi na fakt niewyrabiania ich w kraju, sprowadzono z Anglii. Przy budowie pracuje personel techniczny i robotnicy w liczbie około 200 ludzi.

Mimo wątpliwości wysuwanych przez fachowców zagranicznych, szereg ważnych prac wykonywanych jest prawidłowo we własnym zakresie Stoczni, jak np. wyginanie wręgów, które odbywa się na gorąco za pomocą specjalnych klamer stalowych przez wyszkolonych już robotników. Również kotły parowe i maszyna parowa typu Lenza wykonane zostaną całkowicie w kraju a m. w zakładach Huty Zgoda, pod kierownictwem dyr. Dobrzańskiego. Podobnie śruby okrętowe odlane będą w kraju.

Dotychczas do budowy kadłuba zużyto ca 550 ton materiału, podczas gdy do całego statku zużyte zostanie ca 850 ton, wyłączając maszyny, których ciężar łącznie z wodą w kotłach i rurociągach wyniesie około 200 ton. Obecnie wykonuje się wszystkie prace, związane z budową kadłuba. Ilość nitów w kadłubie wyniesie około 300.000 sztuk. Wodowanie statku odbędzie się w początku października br., po czym rozpoczną się prace związane z montowaniem maszyn i innych urządzeń mechanicznych, do wykończenia wnętrz włącznie. Stocznia Gdyńska na nowym terenie, wykorzystana jest w obecnym stadium swych urządzeń w 70 procentach.

Projektowane jest wszakże znaczne rozszerzenie zakresu jej pracy przez dalszą rozbudowę. Według tych projektów Stocznia ma być dostosowana do budowy rocznie 4 statków wielkości polskich transatlantyków, tego typu co „Polonia" i miałaby wówczas zatrudniać około 2.000 ludzi.

Na wybudowanej ostatnio nowej, drugiej z kolei pochylni, rozpoczęta zostanie w najbliższym czasie budowa stalowego lugra rybackiego o długości 37 m, zamówionego przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu, Wydział Rybacki.

O ile nowa Stocznia znajdująca się przy Kanale Przemysłowym, służyć będzie do budowy statków, o tyle starą stocznię w basenie Południowym przeznaczono do remontu statków.

Kwestia cięcia statków na złom nie została jeszcze ostatecznie rozwiązana i nie wiadomo, czy specjalny zakład przemysłowy, przeznaczony do tego cięcia, będzie się znajdował w obrębie samej stoczni. *(U)*

GOŚCIE LITEWSCY W GDYNI.

Dn. 10 lipca br. bawili w Gdyni Dyrektor Departamentu Finansow. Ministerstwa Skarbu Litwy p. Lipcius oraz kierownik budowy portu litewskiego w Świętej p. inż. Łozinskis.

Goście litewscy zwiedzili szczegółowo port gdyński oraz port rybacki w Władysławowie, interesując się zagadnieniami technicznymi budowy portu oraz sprawami eksploatacyjnymi.

PRACA MAKLERÓW GDYŃSKICH W CZERWCU 1939 R.

W ciągu czerwca br. gdyńskie firmy maklerskie klarowały łącznie 553 statki o pojemności 593.156 BRT na wejściu i 570 statków o pojemności 618.449 BRT na wyjściu.

Na poszczególne przedsiębiorstwa maklerskie przypadają następujące ilości oraz tonaż klarowanych statków:

	Nazwa firmy	Ilość statków na wejściu	Ilość statków na wyjściu	N. R. T. na wejściu	N. R. T. na wyjściu
1	Polskarob	150	156	195,537	219,887
2	Bergtrans	99	94	86,418	85,020
3	Polska Agencja Morska	76	73	84,257	79,477
4	Gdynia Ameryka Linie Żeglugowe	6	6	35,898	38,363
5	Rothert i Kiłaczycki	39	39	29,973	29,218
6	F. G. Reinhold	32	34	27,074	29,243
7	Progress	26	30	24,025	27,305
8	American Scantic Line	6	6	18,810	18,810
9	Behnke i Sieg	26	27	17,617	17,981
10	Polbryt S. A.	16	19	12.603	15,613
11	Rummel i Burton	15	13	12,416	13,726
12	M. Z. Cedro i Ska	16	13	13,082	9,990
13	Żegluga Polska S. A.	17	19	10,341	9,147
14	Polska Zjedn. Korp. Bałt.	4	4	7,969	7,969
15	Oceaniczna Ag. Okrętowa	3	2	9,209	6,965
16	Pantarei	3	3	4,176	4,176
17	Ferd. Prowe	11	12	2,885	2,500
18	Aug. Wolff	7	5	2,753	2,250
19	Paged	—	1	—	487
20	Delfin	1	1	113	113
21	Mewa	—	3	—	209
	razem	553	570	595,156	618,449

SYTUACJA NA POLSKIM RYNKU FRACHTOWYM W CZERWCU 1939 R.

W miesiącu czerwcu żadnych poważniejszych zmian w stosunku do miesiąca maja nie zanotowano. Niepewna sytuacja polityczna wpłynęła na dalszą tym razem już nieznaczną zwyżkę stawek.

Węgiel:

Miesiąc ten charakteryzuje specjalnie wielki popyt na tonaż, który już w połowie miesiąca sprawozdawczego został prawie w całości zafrachtowany na okres do 15 lipca rb. Odnosi się to głównie do tonażu duńskiego, szwedzkiego i niemieckiego. Szczególnie w okresie między 15 a 20 ub. m. poszukiwano prompt statków głównie do portów belgijskich, gdzie frachtujący zobowiązani do wysyłki węgla na mocy zaciągniętych kontraktów, gotowi byli płacić za statek wielkości ca 3.000 ton sh 5/6.

Stawki frachtowe w miesiącu sprawozdawczym kształtowały się w następujący sposób:

do Rouen za statek wielkości ca 2.200 ton płacono sh 7/1½ za t.

do La Rochelle za statek wielk. ca 2.200 t. płacono sh 8/6 za t.

do Lorient za statek wielkości ca 2.200 ton płacono sh 8/6 za t.

do Antwerpii wzgl. Gandawy za statek wielkości ca 2.600 ton płacono sh 5/3 za t.

przy czym podobną stawkę płacono również za statki ca 4.000 ton,

do Amsterdamu za statek wielkości ca 7.500 ton płacono sh 5/9 za t.

do Amsterdamu za statek wielkości ca 3.000 ton płacono sh 6/1½ za t.

do Rotterdamu za statek wielkości ca 4.000 ton płacono sh 6/— za t.

Na Morze Śródziemne zanotowano w miesiącu sprawozdawczym dużą ilość ładunków, przeznaczonych do najrozmaitszych portów.

Stawki w powyższym kierunku kształtowały się w następujący sposób:

na Maltę za statek wielkości 4.500 ton płacono 12/— za t.

do Aleksandrii za statek wielkości 6.000 t. płacono 11/— za t.

do Pireus za statek wielkości 7.000 ton płacono 10/6

do Chekki za statek wielkości 6.500 ton płacono 11/6

do Bony za statek wielkości 2.400 ton płacono 12/—

do Splitu za statek wielkości 6.600 ton płacono 10/1½.

Do Ameryki Południowej eksport kierował się głównie jak zwykle do Buenos Aires, przy czym wchodzą w rachubę tylko pojedyncze ładunki.

Do powyższego portu płacono za statek wielk. ca 6.000 ton 15/9 za tonę, co w porównaniu z poprzednim miesiącem sprawozdawczym stanowi zwyżkę 6 d.

Zboże:

W miesiącu sprawozdawczym zafrachtowano ca 20.000 ton zboża, przy czym wszystkie ładunki były prompt. Z powodu braku tonażu na Bałtyku stawki podskoczyły do gold sh 4/— do 4/3 za t. Obecnie istnieją na rynku jedynie małe partie, przy czym brak zupełnie zapotrzebowania na tonaż na Belgię.

Do Rotterdamu zafrachtowano jedynie małe partie i to po stawkach pool'owych tj. Hfl. 3,— za t. Sprzedano również pewne partie zboża do Norwegii.

Żaglowce:

Eksport zboża do Danii zmniejszył się ze względu na zwyżkę cen wewnętrznych (w Polsce). Na ogół eksport zboża i makuchów w małym tonażu uległ zmniejszeniu. Za zboże do Danii płacono Mk 4,50, za makuchy Mk 5,—. Ze specjalnych ładunków należy wymienić kilka ładunków mąki pastewnej do wschodnich wybrzeży Anglii, a mianowicie: do Ipswich i Kingstynn, oraz ładunki kukurydzy do południowej Szwecji, gdzie płacono Kr. szw. 7,50 za tonę.

Drzewo:

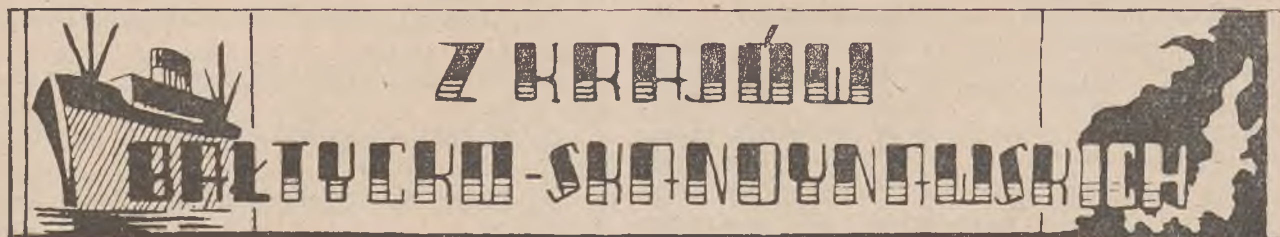
Ogólna zwyżka stawek ze względu na brak tonażu specjalnie zaznaczyła się w małym tonażu na drzewo do Danii, gdzie 1 do 2 miesięcy temu notowano sh 25/— za std. D. B. B., podczas gdy dzisiaj płaci się sh 30/— do 32/—. Zanotowano również kilka ładunków drzewa do Francji a mianowicie: do Le Legue,

gdzie za statek wielk. ca 375 std płacono sh 46/— za std, do Caen za statek o połowę mniejszy płacono 52/—. Główny jednak eksport drzewa kierował się jak zwykle do Anglii. Stawki frachtowe kształtowały się w powyższym kierunku w następujący sposób: do Londynu za D. B. B. płacono 32/— sh za std., do Hull za kopalniaki 35/— sh za std., do Southampton płacono za kopalniaki 38/— sh.

Na ogół na rynku drzewnym zanotowano dość znaczne ożywienie.

Przewidywania na przyszłość są następujące:

Prawdopodobnie korzystna koniunktura dla armatorów utrzyma się w dalszym ciągu, co oczywiście w dużej mierze zależne będzie od dalszego rozwoju ogólnej sytuacji politycznej.

FLOTA HANDLOWA KRAJÓW BAŁTYCKICH W 1938 R.

W ciągu 1938 r. bałtyckie floty handlowe odczuły kryzys z powodu znacznego zmniejszenia się obrotów drzewa, którego transport stanowił główne źródło ich dochodów. Do pogłębienia niekorzystnej sytuacji przyczyniła się również wzmożona konkurencja bandery niemieckiej.

Estonia. Estońska flota handlowa w 95% obsługuje handel zagraniczny tego kraju. W porównaniu do krajów sąsiednich jest ona silnie rozwinięta i dobrze wyposażona, posiada obecnie 128 parowców o 147 000 ton i 153 żaglowców o 15 428 ton pojemności. Obroty portu w Tallinie w ciągu 2 ostatnich lat przedstawiają się jak nast.:

Wyładowano:

	1938	1937
Ilość statków	1.764	1.659
Tonaż	1,037,962	957,274
Pasażerowie	43,593	33,632
Towary (w tonach)	358,676	378,469

Załadowano:

	1938	1937
Ilość statków	1,787	1.625
Tonaż	1,044,140	943,687
Pasażerowie	44,431	33,404
Towary (w tonach)	364,732	374,935

Jak z zestawienia wynika, o ile ruch pasażerski zwiększył się o 31,3%, a tonaż o 9,5% — to ruch towarów spadł o 3,9%. Wpłynęło na to zmniejszenie eksportu drzewa i importu węgla.

Udział bander pozostał w tym czasie prawie bez zmian:

	1938	1937
Estonia	35,1%	36,2%
Niemcy	30,5%	30,3%
Anglia	10,8%	9,7%
Finlandia	6,4%	5,7%

W bieżącym roku projektuje się zwiększenie eksportu drzewa do Francji, Anglii, Holandii i Ameryki Południowej.

Łotwa od czasu wojny rozbudowała swoją flotę podwójnie, na co wskazują następujące cyfry:

	ilość statków	parowców	ton rb.
1920	45	5	11,146
1925	100	36	52,267
1931	153	114	207,092
1938	103	89	190.106
1939	101	89	192,142

Zredukowano ilość żaglowców na rzecz parowców, po czym zastąpiono jednostki o mniejszym tonażu większymi. Ostatnio (w kwietniu br.) zakupiono towarowiec o 7.780 trb dla obsługi linii Południowo - Amerykańskiej. Ruch w portach łotewskich w ostatnich 2 latach przedstawia się następująco:

	Statki na wejściu:		Na wyjściu:	
	1938	1937	1938	1937
Ilość statków	2.551	2.811	2.548	2.811
Towary (w ton.)	1.353.403	1.437.725	1.217.218	1.960.967

Udział poszczególnych portów w obrotach:

	Ruch statków w %	Ruch towarów w %
Ryga	61	79
Lipawa	21	12
Windawa	16	7
Ainazi	1.3	1,1

Udział bander przedstawiają cyfry następujące:

Łotwa	910 jednostek
Niemcy	705 „
Szwecja	244 „
Anglia	194 „

Nowa sytuacja jaka wytworzyła się po zajęciu Kłajpedy przez Niemców sprzyja rozwojowi portów łotewskich, część bowiem obrotów Kłajpedy przechodzi obecnie przez Libawę. Z drugiej strony budowa kanału Dubisa—Windawa pozwoli na eksport litewski przez port Windawę. Większą część ładunków lnu litewskiego wywozi się przez Rygę. Litewscy eksporterzy drzewa nawiązali szereg kontaktów z łotewskimi władzami portowymi w sprawie przewozu produktów z Litwy.

Litwa przed aneksją Kłajpedy posiadała 3 towarzystwa żeglugowe o łącznym tonażu ca. 10.000 trb. Port macierzysty z Kłajpedy przeniesiono do Świętej i Libawy. Sprawy te nie są jeszcze uregulowane, a port w Świętej jest dopiero w trakcie rozbudowy.

Ruch portu w Kłajpedzie do 1938 r. przedstawiał się następująco:

Rok	Statki	Trn
1924	694	266.777
1932	1,113	519,728
1936	1.371	788,494
1938	1,544	910,911

a udział bander w 1938 r.:

Niemcy	536	jednostek
Szwecja	237	„
Anglia	181	„
Litwa	154	„

Ściśle mówiąc flota litewska istnieje raczej teoretycznie, a do czasu kiedy w Świętej port zostanie w pełni oddany do użytku, Litwa nie ma portu na Bałtyku.

ŁOTWA.

PRZEMYSŁ PAPIERNICZY ŁOTWY.

Przemysł papierniczy ma na Łotwie naturalne podstawy rozwoju dzięki wielkiej ilości lasów. Przemysł ten przerabia 74% surowca krajowego oraz 26% zagranicznego. Początki tego przemysłu datują się już na długi czas przed wojną, jednak po wojnie musiał on być od nowa odbudowany.

Obecnie Łotwa posiada 8 fabryk papieru, których obroty w ostatnich latach, jak wykazują poniższe dane, stałe wzrastają:

1936 r. . . .	14.590.000	Łatów
1937 r. . . .	20.663.000	„
1938 r. . . .	23.434.000	„

Przerobiły one następujące ilości materiałów:

	Papierówka	Stary papier	Szmaty
1936 r.	178.303 m³	1.109 ton	715 ton
1937 r.	213.741 m³	2.121 ton	937 ton
1938 r.	245.868 m³	1.916 ton	1.311 ton

W pewnej mierze (rocznie ca 1—2.000 ton) fabryki łotewskie przerabiają również sprowadzaną z zagranicy celulozę. Produkcja przemysłu papierniczego Łotwy przedstawia się następująco:

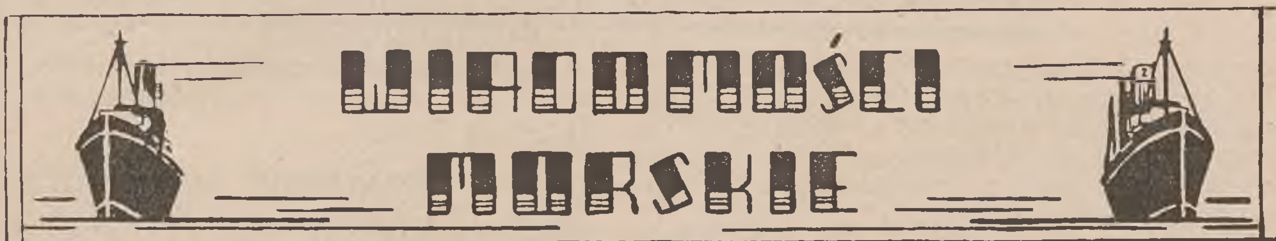
	Celuloza	Masa drzewna	Papier	Tektura
1936 r.	20.004 t.	12.724 t.	28.963 t.	3.401 t.
1937 r.	23.999 t.	12.411 t.	30.404 t.	3.928 t.
1938 r.	29.079 t.	12.108 t.	28.869 t.	3.256 t.

Ogólnie wartość tej produkcji wynosiła w 1938 roku 28 mil. Łatów. Znaczna część produkcji przeznaczona jest na eksport, a mianowicie:

	Celuloza	Papier	Tektura
1936 r.	3.953 ton	10.681 ton	1.429 ton
1937 r.	7.757 ton	11.758 ton	1.341 ton
1938 r.	12.238 ton	7.492 ton	939 ton

Głównymi odbiorcami celulozy z Łotwy są: Anglia, U. S. A. i Niemcy, zaś papieru Anglia i Sowiety. Najwięcej eksportuje się papieru pakunkowego i do pisania.

Obok właściwego przemysłu papierniczego powstał wielostronny przemysł przetwórczy, w skład którego wchodzi duża ilość mniejszych przedsiębiorstw. Ogólny stan przemysłu papierniczego i przetwórczego Łotwy w ostatnim roku 1938 charakteryzują następujące cyfry: 62 przedsiębiorstw, 3,548 robotników, 27,694.000 Łatów obroty.

M/S „MORSKA WOLA“ W GDYNI.

Dnia 28 czerwca br. zawinął do portu gdyńskiego nowo zakupiony przez Gdynia — Ameryka Linie Żeglugowe motorowiec frachtowy m/s „Morska Wola“, pływający dawniej jako m/s „Rio Pardo“ pod banderą norweską. Dnia 5 lipca br. odbyło się uroczyste podniesienie bandery polskiej na wymienionym statku. który zainstalowany zostanie na linii bawełnianej. Komendantem m/s „Morska Wola“ jest kpt. Jan Strzembosz. W swój pierwszy rejs do Ameryki Środkowej wyjdzie statek w połowie lipca br.

Dnia 20 lipca br. spodziewane jest przybycie do Gdyni nowego polskiego motorowca transatlantyckiego m/s „Chrobry“, który wybudowany został na duńskiej stoczni w Nakskov. M/s „Chrobry“ jest siostrzanym statkiem m/s „Batory“ i będzie kursował między Gdynią a Ameryką Południową.

S/S „KROMAŃ“, NOWY TRAMP BAŁTYCKIEJ SP. OKRĘTOWEJ.

Towarzystwo żeglugowe Bałtycka Spółka Okrętowa w Gdyni nabyła ostatnio za granicą trzeci z kolei statek trampowy s/s „Aghios Spirydon“ o pojemności około 2.700 DWt, który otrzymał nazwę s/s „Kromań“. Wymieniony statek przybył z Pireusu pod banderą grecką. W tych dniach nastąpi zmiana załogi i bandery, przy czym m/s „Kromań“ zostanie zarejestrowany podobnie, jak inne jednostki tego sa-

mego towarzystwa s/s „Narocz" i s/s „Wigry" — w Gdańsku.

Wymieniony, nowo nabyty statek użyty zostanie w żegludze trampowej.

LITWA PO UTRACIE KŁAJPEDY.

Utrata portu kłajpedzkiego, przez który przechodziło 80% litewskiego handlu zagranicznego jest dla Litwy niepowetowana. Obszar Kłajpedy stanowił 3,1% powierzchni Litwy, a 6% jej ludności. Jedna trzecia przemysłu litewskiego o rocznej produkcji 80 mil. litów skoncentrowana była na tym terytorium. Udział obszaru kłajpedzkiego w eksporcie Litwy wynosił 16% a w imporcie 28%. Utrata Kłajpedy pośrednio wpłynęła ujemnie na inne dziedziny życia gospodarczego Litwy. Nastąpił przede wszystkim spadek wpływów państwowych o ok. 17% oraz powstała konieczność reorganizacji litewskiego rynku pracy jak również i wzmożenia produkcji, by zastąpić utracony okręg przemysłowy.

Również i na rynku pieniężnym okazała się potrzeba podniesienia stopy procentowej do 7%. Zmiana ta nastąpiła po raz pierwszy od 1931 roku.

THE BALTWHITE TIMBER SCHEME A STAWKI FRACHTOWE NA DRZEWO.

Jak wynika ze sprawozdania Bałtyckiej i Międzynarodowej Konferencji Morskiej (BIMCO), której doroczny zjazd odbył się w maju rb., jeden z najważniejszych działów pracy tej konferencji — regulowanie morskich stawek frachtowych dla transportów drzewa przez ustalanie t. zw. stawek minimalnych — w dalszym ciągu pozostaje w zawieszeniu. Zaniechanie tej pracy nastąpiło jesienią 1938 r. na skutek pogłębiającego się kryzysu w przewozach morskich i nieprzestrzegania przez poszczególnych armatorów stawek umownych. Już bowiem od samego początku obowiązywania tej umowy t. zw. Baltwhite Timber Scheme (plan stawek minimalnych), t. j. od 1936 r. nie ustawały zarzuty ze strony kupców drzewnych i załadowców na zbyt wysokie stawki minimalne oraz dążenia do ich obniżenia. Toteż plan stawek minimalnych był niejednokrotnie rewidowany, ostatnio w 1938 roku i stawki obniżono do poziomu stawek w 1937 r., ponieważ armatorzy lojalnie stosujący stawki minimalne mieli coraz większe trudności w zdobywaniu ładunków. Mimo to w dalszym ciągu nawet i te stawki nie były przestrzegane przez licznych armatorów, poza tym zwiększyła się jeszcze konkurencja outsiderów, tak że kiedy nastąpić miało odnowienie Baltwhite Timber Scheme na 1939 r. Komitet Specjalny zaproponował zawieszenie taryfy minimalnej, co akceptował Komitet Wykonawczy. Od tej pory t. j. od końca 1938 r. plan stawek minimalnych przestał obowiązywać armatorów, którzy znowu rozpoczęli między sobą silną walkę konkurencyjną, w rezultacie obniżającą rentowność ich pracy.

Stawki obowiązujące w okresie 3 lat istnienia Baltwhite Timber Scheme były następujące:

	1936		1' 37		1936 (do jesieni)	
	Bałtyk	m. Białe	Bałtyk	m. Białe	Bałtyk	m. Białe
Drzewo tarte za std. . .	29/—	42/—	31/—	44/—	37/6	52/—
Kopalniaki za fms. . .	31/—	40/—	32/6	42/—	39/—	50/6
Miazga drzewna za fms. . .	27/6	35/—	27/6	35/6	33/—	42/6

Jak wynika z zestawienia, stawki minimalne dla 1938 r. znacznie się różnią od poziomu stawek dla 1937 r. Na ich podwyższenie wpłynęły wyższe koszty podróży, tym niemniej jednak przyznać należy, że były one za wysokie. Jednak do poniechania „planu stawek minimalnych" przyczyniły się nie tylko zbyt wysokie stawki, ale i to przede wszystkim, postępujący kryzys znajdujący swe odbicie w zmniejszonych transportach drzewa. Mianowicie w okresie 3 lat obowiązywania Baltwhite Timber Scheme wywóz drzewa tartego z poszczególnych krajów eksportujących przedstawiał się (w tys. std.) następująco:

	1936	1937	1938
Szwecja	864	875	686
Finlandia	1.093	1.019	833
Z. S. R. R.	1.017	922,5	689
Polska i Gdańsk	330	323	244,5

Należy pamiętać, że Baltwhite Timber Scheme stanowił największy z dotychczasowych, międzynarodowych porozumień armatorów zmierzających do ustabilizowania warunków transportu drzewa i że z tego punktu nań patrząc trzeba przyznać, że oddał on duże korzyści armatorom, kupcom drzewnym i przyczynił się do rozwoju portów drzewnych Bałtyku i Morza Białego.

BOLĄCZKI ARMATORÓW ANGIELSKICH.

Sytuacja armatorów angielskich według opinii „The Shipping World" jest w dalszym ciągu niepomyślna. Główną przyczynę tego upatrują armatorzy w braku zdecydowanej polityki rządu brytyjskiego. Jego opiekę nad przemysłem żeglugowym dzieli się na następujące okresy: okres „laissezfairyzmu" trwający od 1914 r. do 1935 r., którego wynikiem był upadek pozbawionej pomocy żeglugi angielskiej, spotykającej się z silnym współzawodnictwem obcych flot wzmocnionych inflacyjnymi stawkami frachtowymi oraz subsydiami rządowymi.

Od 1935 roku, tj. roku wydania „Tramp Shipping (Assistance) Act" następuje polepszenie. Przyczynia się do tego głównie rosnąca „prosperity". Opieka rządu w tym okresie zwa-

nym „okresem spazmatycznej aktywności", zdaniem „Shipping World" ogranicza się głównie do debatowania czy sytuacja żeglugi jest tak dobra jak w 1914 r. czy też lepsza. Trzeci okres zwany „okresem spóźnionego przebudzenia" następuje od kryzysu wrześniowego, w którym rząd zaczyna się bardzo żywo interesować shippingiem. Rezultatem tego jest szereg ustaw, uchwalone subsydia rządowe oraz projekt stworzenia t. zw. floty rezerwowej. Jednak i to nie zadawalnia armatorów — oczekują oni wejścia w życie uchwalonych subsydiów, ustalenia warunków pożyczki na budowę nowych statków i t. d.

Liczni armatorzy, którzy licząc na subsydia zamówili na stoczniach nowe statki, obecnie wobec niepewności co do terminu udzielenia subsydiów, zaczynają wycofywać zamówienia.

PROBLEM HANDLU BUNKROWEGO I DRZEWNEGO DLA ŻEGLUGI.

Według relacyj „Scandinavian Shipping Gazette" na ostatnim posiedzeniu komitetu wykonawczego Bałtyckiej i Międzynarodowej Konferencji Morskiej w Helsinkach, omawiano sytuację rynku bunkrowego w jego różnych przejawach. Zauważono pewną zmianę poglądów spowodowaną przez ustanowienie nowej Międzynarodowej Federacji właścicieli składów bunkru. Na posiedzeniu podano do wiadomości przebieg wstępnych rokowań, które odbyły się między brytyjskimi właścicielami a Federacją. Komitet Wykonawczy zlecił dwom wydelegowanym członkom śledzić rozwój tej kwestii i współpracować z innymi, przedstawiając zapatrywania Konferencji w sprawach dotyczących wspólnych zainteresowań. Między innymi na nowo wyłoniła się dyskusja na temat kooperatywnego zakupu bunkra, przy czym komitet ponownie opowiedział się za inicjatywą prywatną, chociaż wyrażano się także z uznaniem o wysiłkach kooperatywy. Między innymi wspomniano o metodach zaopatrywania w bunkier, stosowanych przez Polską Konwencję Węglową.

* *
*

Do 15 maja 1939 r. Konferencja zaopatrzyła w bunkier 3.152 statki o pojemności 10.291.077 BRT, z czego na poszczególne kraje przypadało:

Niemcy	587	statk. o	tonażu	2.121.191 BRT
Norwegia	460	„	„	1.650.593 „
Anglia	369	„	„	1.133.625 „
Szwecja	445	„	„	1.097.033 „
Holandia	218	„	„	860.423 „
Dania	367	„	„	775.892 „
Włochy	97	„	„	647.799 „
Francja	153	„	„	486.450 „
U. S. A.	68	„	„	390.885 „
Finlandia	146	„	„	316.477 „
Belgia	70	„	„	301.290 „
Hiszpania	67	„	„	230.088 „
Grecja	17	„	„	71.963 „
Łotwa	20	„	„	54.198 „
Polska	30	„	„	45.719 „
Irlandia	10	„	„	35.198 „
Estonia	17	„	„	29.165 „
Jugosławia	6	„	„	25.935 „
Rumunia	2	„	„	7.892 „
Węgry	2	„	„	7.810 „
Gdańsk	1	„	„	1.021 „

WIADOMOŚCI CELNE, IMPORTOWE I EKSPORTOWE

WYWÓZ ŚRODKÓW PŁATNICZYCH ZA GRANICĘ.

W związku z treścią przepisu § 12 rozp. Ministra Skarbu z dnia 24 VII 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 3/1939, poz. 58) o obrocie pieniężnym z zagranicą Ministerstwo Skarbu w okólniku z dnia 20 VI 1939 r. (Okólnik C. 206 L. D. IV 10454/3/39 — Dz. Urz. Min. Sk. Nr 17/1939), wyjaśniło, że uprawnienia do wywozu, bez zezwolenia, środków płatniczych — należy oceniać wedle dokumentu, którym w danej chwili osoba przekraczająca granicę legitymuje się (chociażby posiadała przy sobie również inne dokumenty uprawniające do przekroczenia granicy). Np. osoba legitymująca się w danej chwili paszportem zagranicznym ma prawo wywieźć za granicę bez zezwolenia, na podstawie posiadanego paszportu, środki płatnicze w wysokości równowartości 100 zł, chociażby nawet posiadała przy sobie ponadto również np. przepustkę graniczną i w danym miesiącu wywiozła już poprzednio na podstawie tej przepustki, w ramach kwot ustalonych w § 12 pkt 3 wspomnianego wyżej rozporządzenia — środki płatnicze w wysokości równającej się lub nawet przekraczającej kwotę, którą wolno wywieźć na podstawie paszportu.

Jedynie równoczesny wywóz środków płatniczych na podstawie np. paszportu i przepustki granicznej jest niedopuszczalny.

PROCEDURA URUCHOMIANIA KONTYNGENTÓW WYWOZOWYCH W GRECJI.

Z dniem 1 kwietnia rb. wszedł, jak wiadomo w życie nowy układ handlowy polsko-grecki, który przewiduje dla szeregu artykułów polskich kontyngenty wywozowe na okres do dnia 1 X 1940 r. W liście kontyngentowej znajduje się również pozycja „różne towary", przy czym kontyngenty z pozycji tej uruchomiane są jedynie na podstawie konkretnych transakcyj zawartych przez eksportera polskiego z odbiorcą greckim.

Procedura uruchomienia kontyngentów z pozycji tej jest następująca:

Firma eksportowa polska obowiązana jest zgłosić do Państwowego Instytutu Eksportowego szczegóły transakcji, podając odbiorcę greckiego, rodzaj towaru wywożonego, jego ilość i wartość obliczoną cif port grecki. O ile zgłoszona transakcja eksportowa uznana jest za celową, Instytut, który prowadzi ewidencję zgłoszeń i ewidencję uruchomionych w ten sposób kontyngentów, przesyła odpowiedni wniosek do Poselstwa R. P. w Atenach dla przedłożenia stronie greckiej.

Wysyłka towaru przed zawiadomieniem o uruchomieniu kontyngentu może spowodować nie tylko zatrzymanie towaru polskiego w greckich urzędach celnych, ale również powoduje zatrzymanie przekazu należności dokonywanego przez odbiorcę greckiego w dewizach. Przed uruchomieniem bowiem kontyngentu Bank Grecji nie wydaje zezwoleń na przekaz dewiz.

WARUNKI PŁATNOŚCI W RUCHU TOWAROWYM Z BRAZYLIĄ.

„Biuletyn" zwraca uwagę eksporterów, utrzymujących stosunki handlowe z rynkiem brazylijskim na obowiązujące w Brazylii przepisy odnośnie przekazywania dewiz za dokonany import.

Przypomina się również, że mimo upłynnienia przekazów za granicę, wysyłka towarów na podstawie akredytywy nie jest możliwa. Pamiętać należy, że przepisy brazylijskie dozwalają na pokrywanie zobowiązań towarowych w dewizach i ich przekaz, jednak wyłącznie na podstawie dokumentów stwierdzających przywóz towaru. W razie nie dość dokładnej znajomości firmy odbiorczej można stosować system inkasa bankowego, natomiast żądanie składania depozytu gwarancyjnego z punktu widzenia prawnego również nie jest możliwe.

ORGANIZACJA ZAKUPÓW WĘGLA W BRAZYLII.

W dniu 10 maja br. opublikowany został dekret Prezydenta Republiki ustanawiający specjalną Komisję dla zakupu węgla, koksu i smaru przeznaczonych dla Centralnych Kolei Państwowych.

W myśl art. 1 Dekretu na czas reorganizacji prac Centrali Komisji Zakupów powołano do życia Komisję Specjalną, podległą Ministerstwu Skarbu, która będzie przeprowadzać zakup wszelkich materiałów opałowych i smarów zarówno na rynku krajowym jak i za granicą. Likwidacja rachunków będzie przeprowadzana jak dotychczas przez Centralną Komisję Zakupów. Dekret ustala skład Komisyj Specjalnych oraz przewiduje, że kontrakty nie zarejestrowane do dnia 10 maja br. przez Trybunał Rachunków Rządowych będą skierowane do Komisji Specjalnej w celu ich przestudiowania i ewentualnego zatwierdzenia.

Dekret powyższy, który wszedł w życie z dniem ogłoszenia zmienia całkowicie system zakupu materiałów opałowych i smarów dla Kolei Państwowych. Wydanie Dekretu spowodowane było wadliwą organizacją Centralnej Komisji Zakupów i faworyzowaniem zakupów niektórych rodzajów węgla na niekorzyść importu z innych państw, ze szkodą dla gospodarstwa brazylijskiego. Jak stwierdzono ze strony czynników rządowych, faworyzowane były dotychczas zakupy węgla niemieckiego, mimo, że dostawy zawierały większy odsetek miału niż to przewidywały odnośne kontrakty. Z chwilą ukonstytuowania Komisji Specjalnej, Niemcy niewątpliwie utracą dotychczasowe monopolistyczne stanowisko sprzedaży węgla dla kolei brazylijskich. Zakupy węgla będą rozszerzone również na inne kraje produkcyjne. Ostatnio np. zatwierdzony został kontrakt na dostawę 50.000 ton węgla tureckiego. W toku opracowania znajdują się oferty na dostawę węgla angielskiego i amerykańskiego.

W tych warunkach szanse eksportu węgla polskiego do Brazylii poważnie wzrosły, gdyż przy nowej organizacji zakupów istnieją znacznie większe możliwości objektywnego rozpatrywania ofert.

WIDOKI ZBYTU CHMIELU W TURCJI.

W Turcji istnieje tylko jeden browar, mianowicie „Ankara Birasi" w Angorze, będący przedsiębiorstwem państwowym. Po odebraniu przed dwoma laty koncesji na wyrób piwa włoskiej firmie, państwo posiada faktyczny monopol produkcji tego napoju. Fabryka „Ankara Birasi" jest też jedynym importerem chmielu w Turcji i do niej należy kierować oferty, bezpośrednio lub przez firmę agenturową. Z uwagi na specyficzne stosunki i obyczaje handlowe panujące na rynku tureckim, oferowanie przez odpowiednio dobranego agenta daje na ogół lepsze rezultaty.

Import chmielu do Turcji kształtował się w ostatnich dwu latach jak następuje (według oficjalnych danych tureckich):

	w r. 1937		w r. 1938	
	kg.	Ltqs.	kg.	Ltqs.
z Niemiec	—	—	4.632	4.973
z Czechosłowacji . .	4.392	4.617	2.953	3.345
z Polski	762	79	2.783	419
Razem	5.154	4.696	10.368	8.737

Cło na chmiel (poz. 250 tureckiej taryfy celnej) wynosi 30 Ltqs. od 100 kg.

SYTUACJA W IMPORCIE TOWARÓW ZAGRANICZNYCH DO PALESTYNY.

Dane ogłoszone ostatnio przez palestyński Urząd Statystyczny wskazują na lekką poprawę w ogólnych tendencjach handlu zagranicznego Palestyny i to zarówno, jeżeli chodzi o import, jak o eksport. Ogólny import w tym okre-

się wzrósł z Ł. P. 3,253,630 w I-szym trymestrze 1938 r. na Ł. P. 3,807,260. Jednocześnie ogólny eksport wzrósł z Ł. P. 2,624,045 na Ł. P. 2,921,292.

Jeżeli chodzi o poszczególne artykuły importu, wzrost zaznaczył się w pozycji towarów spożywczych (która wzrosła z Ł. P. 834.844 na Ł. P. 1,015,544), artykułów gotowych (wzrost z 2,046,953 Ł. P. na 2,451,898) oraz żywych zwierząt (wzrost z Ł. P. 140,237 na 296,836). Spadł import jedynie w pozycji surowców oraz artykułów półsurowych (z Ł. P. 368,332 na 336.343).

W rzędzie głównych krajów importujących do Palestyny wzrósł przywóz Wielkiej Brytanii oraz Imperium Brytyjskiego (razem z Ł. P. 680,085 na 760,064), Polski (z Ł. P. 122,763 na 150,535), Holandii (z Ł. P. 50,182 na 89,556) i Szwecji (z Ł. P. 33,962 na 42,973). Powyższy wzrost zestawić należy ze spadkiem przywozu z Czechosłowacji, Rumunii oraz Szwajcarii. Jeżeli chodzi o przywóz z Niemiec, statystyka palestyńska wykazuje wzrost (z Ł. P. 472,995 na 669,096), który prawdopodobnie pochodzi z włączenia do tego przywozu pozycyj Austrii oraz obszaru sudeckiego, które w odpowiednim okresie roku ubiegłego (styczeń—maj) nie mogły jeszcze figurować w przywozie niemieckim.

Powyższe dane wskazują nie tyle na ożywienie gospodarcze w Palestynie, ile na wzrost zapotrzebowania na towary, wobec zmniejszonych zamówień w roku ubiegłym. Należy przypuszczać, że wzrost przywozu, głównie w pozycji artykułów spożywczych, wykażą również statystyki za kwiecień i maj, ze względu na gorączkę aprowizacyjną w przewidywaniu wojny. Posiadane cyfry nie pozwalają ustalić, w jakim stopniu z ogólnej koniunktury skorzystał przywóz polski, według jednak informacyj przedstawicieli firm polskich w grupie spożywczej sytuacja rynkowa miała wpływ również i na ich zamówienia. Zdaniem tych przedstawicieli obroty z Polską mogłyby jeszcze poważniej wzrosnąć, przeszkodę stanowi jednak w pewnym stopniu rozpiętość cen, utrudniająca konkurencję.

OGRANICZENIA OBROTU WALUTOWEGO I RUCHU TURYSTYCZNEGO WE WŁOSZECH.

W związku z nagromadzeniem się całego szeregu zarządzeń włoskich w przedmiocie ograniczeń w obrocie walut, dewiz, papierów wartościowych i kosztowności, podajemy poniżej komplet tych zarządzeń uzupełnionych do dni ostatnich.

Obrót walutowy pomiędzy Włochami a zagranicą:

Osoby przybywające z zagranicy do Włoch, posiadłości i kolonij mogą wwieźć z sobą:

1) bilety bankowe włoskie w wysokości lir. 300 oraz lir. 50 w bilonie;

2) czeki turystyczne wszelkiego rodzaju;

3) walutę zagraniczną w każdej postaci i w jakiejkolwiek wysokości;

4) czeki, asygnacje i inne papiery kredytowe opiewające na liry, wystawione za granicą na banki włoskie we Włoszech, posiadłościach i koloniach.

Waluta zagraniczna winna być zgłoszona przy wjeździe i odnotowana na specjalnym formularzu, którego oryginał otrzymuje podróżujący i który winien być okazany władzom celnym przy wyjeździe. Obowiązek ten odnosi się do waluty zagranicznej tak w banknotach, bilonie jak i dewizach oraz do czeków turystycznych i listów kredytowych turystycznych na liry włoskie. Natomiast nie podlegają rejestracji bony hotelowe, asygnaty bankowe w dewizie zagr. wystawione przez bank na bank oraz listy kredytowe i Travellers, czeki wystawiane za granicą w walucie zagr.

Bezwzględnie zabroniony jest przywóz, obligacyj i walorów państwowych włoskich, akcyj, udziałów itp. towarzystw włoskich, oraz bonów pocztowych oprocentowanych i książeczek P. K. O. włoskich, za wyjątkiem książeczek oszczędnościowych t. zw. emigracyjnych. Mogą być one wysłane pocztą do Włoch tylko pod adresem Banku Włoskiego oraz innych banków upoważnionych.

Osoby wyjeżdżające z Włoch, mogą wywieźć sumę nie przekraczającą 350 lir. włoskich, z czego lir. 300 w biletach bankowych i lir. 50 w bilonie.

Osoby, przybyłe do Włoch w celach turystycznych i zaopatrzone w czeki lub listy kredytowe turystyczne nie mogą wywieźć więcej aniżeli lir. 50 i to wyłącznie w bilonie. Wyjątek stanowią turyści przybyli do Włoch zaopatrzeni w czeki turystyczne niemieckie, węgierskie, jugosłowiańskie, rumuńskie i polskie, którzy mogą wywieźć razem lir. 50. Dozwolony jest wywóz wszelkich czeków turystycznych, zakupionych za granicą, a nieużytkowanych we Włoszech. Ponadto dozwolony jest wywóz waluty zagranicznej w każdej postaci w ilości takiej, jaka zarejestrowana została przy wjeździe. Również dozwolony jest wywóz książeczek oszczędnościowych zagranicznych, o ile były zarejestrowane przy wjeździe.

Osoby, stale zamieszkałe we Włoszech, mogą wywieźć tyle waluty zagr. i dewiz, ile upoważnione banki im wydały i zaznaczyły na formularzu specjalnym. Dla celów normalnych banki wydają na podstawie zakupionego biletu zagranicznego dewizy w następującej wysokości: do Niemiec, Szwajcarii, Francji, Węgier i Hiszpanii — równowartość 2,650 lirów, do innych krajów europejskich — równowartość 2,150 lirów.

Wysyłka za granicę zagranicznych biletów bankowych i czeków, wystawionych przez osoby prywatne na zagraniczne banki, może być dokonana jedynie za pisemnym zezwoleniem

Banku Włoskiego, które osoba zainteresowana winna przedłożyć w Urzędzie pocztowym.

Bezwzględnie zabroniony jest wywóz jakichkolwiek walorów w lirach włoskich bez zezwolenia Ministerstwa dla Wymiany i Walut. Wyjątek stanowią: 1) bony pocztowe oprocentowane i książeczki P. K. O. włoskie wypuszczone przed 1 stycznia 1935 pod warunkiem, że właścicielem ich jest osoba stale zamieszkała za granicą a bony i książeczki opiewają na jej imię; 2) czeki turystyczne jakiegokolwiek rodzaju; 3) książeczki pocztowe oszczędnościowe typ emigracyjny, których przywóz do Włoch jest dozwolony.

Nie podlega zakazowi wywóz z Włoch monet srebrnych zagranicznych legalnie kursujących w państwie, które je wypuściło.

Obrót walutowy pomiędzy Włochami a posiadłościami i koloniami włoskimi.

Osoby, podróżujące pomiędzy Włochami a posiadłościami i Afryką włoską mogą przewozić z sobą bilety bankowe i państwowe włoskie do wysokości 500 lir. (w odcinkach do 10 lir.), oraz monety do wysokości lir. 50 względnie lir. 1.000, o ile podróżujący udają się wprost do Afryki Włoskiej lub z niej powracają do Włoch lub Posiadłości. Natomiast nie ma żadnych ograniczeń co do przewozu waluty włoskiej, o ile podróż dokonywana jest bezpośrednio pomiędzy Włochami a Libią lub odwrotnie bez dotykania terytorium zagranicznego.

W ogólności nie ma też ograniczeń w przewozie lirów tak drogą pocztową jak i osobiście w postaci czeków bankowych, przekazów pocztowych itp. oraz w wysyłce banknotów drogą pocztową.

Depozyty, sekwestry i kary.

A. Sumy w lirach włoskich przekraczające ustaloną wysokość i zadeklarowane przy wjeździe do Włoch mogą być zwrócone w ciągu trzech miesięcy przez graniczny urząd celny, który je zatrzymał albo też przez inny graniczny urząd celny na podstawie wydanego zaświadczenia („bioletta di somme depositate) w momencie wyjazdu turysty z Włoch. Po upływie trzech miesięcy suma zdeponowana w urzędzie celnym wpłacona zostaje do najbliższego oddziału Banku Włoskiego, który ją może odesłać stronie za uprzednim zwrotem „bolletty", w biletach bank. tej samej wartości, w jakiej została zdeponowana.

Sumy pieniężne w lirach i walory zadeklarowane przez cudzoziemców i Włochów stale zamieszkałych we Włoszech, przy wyjeździe z Włoch mogą być zwrócone w ciągu trzech miesięcy przez Urząd celny, który je zatrzymał w momencie powrotu tych osób do Włoch. Po upływie tego czasokresu urząd celny wpłaca zdeponowane sumy do Banku Włoskiego lub innego upoważnionego, który zwrócić je może stronie względnie osobie wyraźnie do tego upoważnionej, zamieszkałej we Włoszech, za przedstawieniem „bolletty".

Sumy pieniężne w lirach i walory zadeklarowane przez Włochów i cudzoziemców stale zamieszkałych za granicą przy wyjeździe z Włoch, mogą być zwrócone jedynie za zezwoleniem Min. dla Handlu i Walut, do którego strona zainteresowana winna wnieść podanie.

Jeśli chodzi o walory w lirach, zwrot ich (w 3 pierwszych wypadkach) może być dokonany tylko przez urzędy celne, które je zatrzymały w depozycie.

B. Sumy i walory w walucie obcej zadeklarowane przy wyjeździe z Włoch. Jeśli zgłoszone, a przekraczające wysokość poprzednio wwiezionych lub na które strona posiada zezwolenie, mogą być zwrócone podróżującym jedynie za zezwoleniem Ministra dla Wymiany i Walut, do którego strona winna skierować podanie.

C. Zwrot sum w lirach pochodzących ze zrealizowania czeków turystycznych.

Sumy w lirach regularnie zadeklarowane przy wyjeździe turystów, a pochodzące ze zrealizowanych czeków i listów kredytowych turystycznych zostają wpłacone przez Urząd celny do najbliższego oddziału Banku Włoskiego lub innego banku upoważnionego, który — o ile suma nie przekracza wysokości 1,500 lirów, odsyła jej równowartość w dewizie stronie zainteresowanej po odliczeniu 3% tytułem prowizji i kosztów Istcambi. Natomiast, o ile chodzi o sumę przekraczającą 1.500 lirów, zakredytowana ona zostaje na specjalnym rachunku turystycznym i może być ona podjęta przez stronę po powrocie do Włoch w granicach ustalonych jak dla czeków turystycznych.

D. Sumy nie zadeklarowane przez podróżujących ulegają sekwestrowi przy czym urząd celny sporządza odpowiedni protokół w kilku kopiach, które przesłane zostają do Istcambi, Ministerstwu dla Wymiany i Walut oraz Ministerstwu Finansów. Prócz sekwestru mogą być zastosowane sankcje przewidziane ustawą o zwalczaniu przestępstw walutowych.

Kosztowności:

Kosztowności w posiadaniu podróżującego przy wyjeździe z Włoch mogą być zatrzymane, o ile według sądu urzędników celnych przekraczają one normalne wyposażenie osobiste w zależności od stanowiska społecznego podróżującego, chyba że strona przedstawi zaświadczenie zezwalające na ich wywóz wydane przez bank upoważniony do operacyj dewizowych.

W braku takiego dokumentu kosztowności, o ile zadeklarowane przez podróżującego, przechowane zostają przez urząd celny przy równoczesnym zawiadomieniu o dokonanym depozycie Ministerstwa Finansów.

Urząd celny sporządza dokładną listę kosztowności, które opieczętowane zostają przez

urzędnika celnego oraz stronę, przy czym kopia tej listy wręczona zostaje stronie. O dokonanym zatrzymaniu kosztowności zawiadomione zostają organy służby bezpieczeństwa publicznego, które przeprowadzają dochodzenia odnośnie pochodzenia i prawowitej własności kosztowności. O wyniku dochodzeń zawiadomione zostaje Ministerstwo Finansów, które orzeka, czy kosztowności mają być zwrócone stronie czy też należy postanowić inaczej. O ile zaś kosztowności nie są zgłoszone przez stronę i zachodzi podejrzenie co do intencyj przemytu, urząd celny sporządza akt oskarżenia przy równoczesnym ich sekwestrze.

Przy tranzycie przez terytorium Włoch, władze celne obowiązane są wydać stronie zaświadczenie o dokonanym wwozie kosztowności, celem zapobieżenia trudnościom przy wyjeździe z Włoch.

ZMIANY PRZEPISÓW CELNYCH I DEWIZOWYCH, ZANOTOWANE PRZEZ P. I. E. W OKRESIE OD 17 CZERWCA DO 7 LIPCA 1939 R.

ARGENTYNA. 13 VI 39 ukazał się dekret, zwalniający import części samochodowych i stali specjalnej do motorów od cła. Zwolnieniu mają podlegać również i części elektryczne, niezbędne do zapalania motorów. Warunkiem zwolnienia od cła jest udowodnienie, że motory lub części sprowadzone z zagranicy będą użyte przy budowie wozów ciężarowych czy osobowych, przy czym najmniej 80% wagi wozu ma być zbudowane z materiałów krajowych.

BELGIA. W „Dzienniku Urzędowym“ z dn. 20 VI 1939 Nr 171 ukazało się rozporządzenie, na mocy którego uległy zmianie niemal wszystkie pozycje taryfy celnej importowej ujęte w rozdziale XII (papier i wyroby). Powyższe rozporządzenie wejdzie w życie z dniem 20 VII br.

BOLIWIA. W myśl nowego dekretu rządu boliwijskiego dewizy pochodzące z wywozu rud mają być w 100% odstępowane Bankowi Centralnemu.

BRAZYLIA. Zakaz importu maszyn włókienniczych z zagranicy został obecnie odwołany.

BRYTYJSKIE POSIADŁOŚCI. Niektóre japońskie towary (Hohlwaren) zostały w Nigerii obłożone dodatkiem celnym w wys. 3 sh 6 d od 100 lb.

W dniu 12 V 39 ukazało się zarządzenie, zakazujące importu do Jamajki różnych maszyn i części, służących do przeróbki margaryny, smalcu i mydła.

CHILE. Import szkła taflowego grub. 2—4 mm (Nr tar. 1587) został na okres 1-go semestru br. ustalony na 444 tys. kg br.

EGIPT. W „Dzienniku Urzędowym“ z dn. 5 VI 39 Generalna Dyrekcja Ceł postanowiła, że włókna sztuczne pochodzenia zwierzęcego jak lanital, lectolena itd. używane do tkania i przędzenia będą podlegać tym samym przepisom celnym co i wełna naturalna. W związku z tym należy zaznaczyć, że tkaniny produkowane ze sztucznych włókien pochodzenia zwierzęcego będą traktowane przez władze celne jak tkaniny z wełny naturalnej.

EIRE (W. P. IRLANDIA) Rozporządzenie Nr 7 zwalnia import następujących artykułów od specjalnej licencji importowej:

1) Wszystkie tkaniny szerokości nie mniejszej niż 2,5 cala gumowane z obydwóch albo z jednej strony.

2) Wszystkie inne materiały w kawałku o szerokości nie mniejszej niż 2,5 cala zawierające tkaninę częściowo albo całkowicie gumowaną.

Na podstawie „Emergency Imposition of Dutils Act, 1932TŻ“ zostało wydane nowe rozporządzenie celne, które weszło w życie z dniem 21 VI 39. Rozporządzenie powyższe zmieniło dotychczasową stawkę celną na cukierki (Christmes crackers), która wynosiła 33⅓% ad val. lub 3d od sztuki. Obecnie wysokość stawki została ustalona na 4½ d.

ESTONIA. Ministerstwo Gospodarki udzieliło Tow. handlowemu zajmującemu się eksportem jaj pozwolenia na przywóz bezcłowy 3.000 kg siatki drucianej.

Stawki na pneumatyki i węże zostały podwyższone z 300 na 800 Fr od 100 kg netto.

FRANCJA. Dziennik Urzędowy z 16 VI 39 zamieszcza szereg zmian dokonanych ostatnio we francuskiej taryfie importowej. Zmianie uległo około 10 pozycyj, m. in. na:

numer tar.	nazwa towar.	Tar. minimalna dotychcz.	nowa
83	ziemniaki świeże 100 kg	30,—	30,—
179 ler.A.	dolomit: naturalny zmielony 100 kg	1,50	2,—
366 bis.	przędza z nowozelandzkiego lnu i innych niewymienionych włókien roślinnych, czysta lub mieszana zwijana surowa 1 kg br.	1,75	1,50

W „Journal Officiel“ z 13 VI 39 ukazało się rozporządzenie, w myśl którego import różnych metali został zwolniony od podatku zbrojeniowego. Chodzi przede wszystkim o następujące metale: 1) rudę niklu, surówkę niklową, kamień niklu (Nickelstein), nieczyszczony tlenek niklu i nikiel, 2) rudę cynku, czystą, w surowych blokach, w formie sztab lub płyt, 3) mosiądz surowy i w płytach, 4) srebro, 5) antymon, 6) rudy żelazne pochodzenia algerskiego, 7) mangan, 8) chrom, 9) wolfram i 10) molibden.

FRANCUSKIE POSIADŁOŚCI. W „Dzienniku Urzędowym“ z 17 VI 39 ukazał się wniosek wprowadzający zmianę dotychczasowej stawki celnej na rowery z 13% ad. val. na cło specyficzne w wys. 1.200 fr. od 100 kg br.

GRECJA. Z listy importowej A została przeniesiona gliceryna (poz. tar. 159 g 11) na listę D. W związku z powyższym import gliceryny został uzależniony od

pozwolenia przywozowego, wystawianego przez Ministerstwo Gospodarki.

HISZPANIA. Import towarów w paczkach lotniczych o wadze do 2 kg brutto został w Hiszpanii zwolniony od pozwolenia przywozu. Powyższe zarządzenie tyczy się artykułów nie należących do kategorii t. zw. towarów luksusowych.

HOLANDIA. Przedłużone zostało kontyngentowanie importu papieru do dn. 30 VI 1940 roku.

Z dniem 1 września upływa ustawowy termin sześciomiesięczny dla zalegalizowania przez parlament dekretu w sprawie podwyżki ceł, obowiązującego od 1 marca rb. Rząd wniósł obecnie projekt ustawy, przewidujący przedłużenie tego terminu do 31 grudnia 1939 r. W wyjaśnieniach do powyższego projektu rząd podkreślił, że termin sześciomiesięczny uznać należy za zbyt krótki dla przeprowadzenia dekretu przez obie izby ustawodawcze.

Równocześnie rząd wniósł projekt ustawy, wprowadzający szereg poprawek w poziomie podwyższonych z dniem 1 marca stawek celnych. W zakresie towarów importowanych z Polski do Holandii poprawka dotyczy jedynie papieru, mianowicie: dla papieru przywożonego w rolach o wadze 200 kg lub więcej stawkę obniżono z 20% na 12% ad valorem. W wyjaśnieniach do tego projektu ustawy rząd zapewnił, że nie ma zamiaru przekraczać maksymalnego poziomu cła: 20% ad valorem.

INDIE HOLENDERSKIE. Rząd postanowił przedłużyć kontyngentowanie importu różnobarwnie tkanych materiałów od dn. 14 VI 39 na dalsze 12 miesięcy.

INDOCHINY. W „Dzienniku Urzędowym" z dnia 29 VI 39 roku kontyngenty importowe dla towarów włókienniczych na drugie półrocze 1939 roku zostały ustalone w tej samej wysokości co w pierwszym półroczu br.

MEKSYK. W „Dzienniku Urzędowym" z dnia 3 VI 39 r. ukazało się rozporządzenie, na mocy którego północne i południowe terytoria meksykańskiej Kalifornii zostały uznane jako obszary wolno-cłowe. W stanie Sonora została również stworzona strefa wolnocłowa.

W związku z tym do wyżej wymienionych wolnocłowych obszarów będzie zastosowana ustawa z dnia 1 I 35 o imporcie napojów alkoholowych.

W „Dzienniku Urzędowym" z dn. 3 VI 39 ukazało się rozporządzenie, dotyczące zmian taryfy importowej.

Szereg stawek zostało podwyższonych, poza tym niektóre pozycje uległy poważnemu zróżniczkowaniu:

numer tar.	Nazwa towaru	
1243	włókno sztuczne zwierzęcego pochodzenia	
1.24.30	krótkie sztuczne włókna zwierzęcego pochodzenia długości do 15 cm mieszane: o ile warunki art. 2 są spełnione kg brutto	0,25 pesów
	o ile warunki art. 2 nie są spełnione kg brutto	1,40 pesów

Art. 2: Przy imporcie sztucznego jedwabiu importer, aby skorzystać ze stawki niższej, winien złożyć w Ministerstwie Gospodarki dowód rejestracyjny i zaświadczenie tego Ministerstwa o miesięcznym przywozie w kg netto jak również i fakturę handlową.

Urzędnik celny winien na wydanym przez Ministerstwo Gospodarki zaświadczeniu wypisać ilość i jakość importowanego towaru, jak również ilość towaru, jaka na podstawie tego zaświadczenia może być jeszcze sprowadzona.

Drugie rozporządzenie dotyczy zmian celnych odnośnie drewna i wyrobów drewnianych, artykułów metalowych i chemicznych:

2.50.10	zwykła dykta kg br.	0,10
3.54.05	śruby i nity ze stali lub żelaza do 40 mm dł. specjalnie niewymienione kg	1,50
3.54.06	śruby i nity ze stali lub żelaza ponad 40 mm dług. kg	1,20
7.11.05	napoje alkoholowe o zawartości ponad 55% w naczyniach glinianych, szklanych lub innych	6,50

NORWEGIA. Wprowadzony został przymus znakowania krajem pochodzenia tkanin wełnianych o szerokości mniejszej od 125 cm.

PARAGWAJ. Ukazał się dekret z dn. 2 VI 39, który poddaje import ścisłej kontroli.

Między innymi zabroniony został przywóz towarów bez uzyskania pozwolenia specjalnego organu t. z. Commision de Controler de Importaciones.

PERU. Rozporządzenie z dn. 9 VI 38 o zakazie importu maszyn włókienniczych zostało przedłużone na dalsze dwa lata.

RODEZJA PÓŁNOCNA. Zostało zniesione rozporządzenie z dn. 27 V 39 r. dotyczące podwyżki cła przywozowego na masło.

TUNIS. W „Dzienniku Urzędowym" z dn. 13 VI 1939 r. został ogłoszony dekret, w myśl którego został import towarów japońskich zakazany, chyba że towary japońskie będą zaopatrzone w poświadczenie konsulatu francuskiego w Japonii.

TURCJA. W związku z wejściem w życie umowy handlowej turecko-amerykańskiej został wydany przez Ministerstwo Ceł i Monopoli okólnik, w którym podano do wiadomości, że zniżki celne przyznane U.S.A. mają zastosowanie również i do tych wszystkich krajów, z którymi Turcja zawarła układy handlowe, oparte na klauzuli największego uprzywilejowania.

Rada Ministerialna na posiedzeniu w dniu 25 V 39 uchwaliła podwyżkę cła na cement z 0,50 na 2,00 T. f. od t.

Jednocześnie import cementu został uzależniony od uzyskania specjalnego pozwolenia Ministerstwa Gospodarki. Powyższe zarządzenie weszło w życie z dn. 2 VI 39.

Wg komunikatu urzedowego z dn. 5 VI 39 w przyszłości nie będą pobierane od zwierząt za kwarantannę żadne opłaty.

Tureckie Ministerstwo Rolnictwa wymaga od importowanego do kraju potażu, który jak wiadomo, jest zwolniony od cła, następującego składu chemicznego:

1) 75% potażu,

2) 10% węglanu sodu,

3) Niedopuszczalnym jest, by w potażu znajdowały się domieszki wodorotlenku sodu i wodorotlenku potasu,

4) ilość wiążących wodę substancyj nie może przekraczać 1⁰/₀₀.

W związku ze wzrostem zapotrzebowania na koks na rynku wewnętrznym rząd turecki dokonał obniżki cła przywozowego na 55 tys. ton koksu z 7,5 funtów tur. od tony na 2 funty tur. od tony.

Ustawą Nr 1756 zniesione zostały opłaty celne przy imporcie do Turcji potażu (carbonate do potasse non pur, poz. tureckiej taryfy celnej 710-G) używanego do suszenia rodzynek. Jednocześnie tureckie Ministerstwo Rolnictwa ustaliło następujące obowiązkowe normy, jakim odpowiadać winna analiza chemiczna tego artykułu: 1) minimalna zawartość węglanu potasu — 75%, 2) maksymalna zawartość węglanu sodowego — 10%, 3) maksymalna zawartość substancyj nierozpuszczalnych w wodzie — 1⁰/₀₀, 4) potaż nie może zawierać zupełnie wodorotlenku potasu ani wodorotlenku sodowego.

Z dniem 2 VI 39 r. weszło w życie zarządzenie tureckiej Rady Ministrów Nr 2/11092, mocą którego cło na cement (poz. tur. taryfy celnej 462a i b) zostało podwyższone z 0,50 na 2,— funt. tur. od tony. Import tego artykułu uzależniony został jednocześnie od każdorazowego pozwolenia tureckiego Ministerstwa Gospodarki.

WIELKA BRYTANIA I PÓŁN. IRLANDIA. Z dn. 1 VII 39 zostało zniżone cło importowe z 20% na 17,5% ad. val. na cielęcinę, wołowinę jak również i na wyciągi z tych gatunków mięsa.

WŁOCHY. Import towarów włoskich do Albanii zasadniczo nie jest obciążony żadnym cłem. Jednak niektóre artykuły zostały rozporządzeniem Ministerstwa Finansów wyjęte spod powyższej ustawy, jak np.: piwo, alkohol, napoje alkoholowe, (z wyjątkiem zwykłego wina) tkaniny bawełniane: surowe, bielone, farbowane o wadze ponad 13 kg na m².

Wymienione towary podlegają stawkom celnym albańskiej taryfy.

Na mocy obowiązującego od dn. 1 marca br. dekretu dopuszczone zostały do importu czasowego (importazione temporanea), następujące artykuły:

nazwa towaru	cel	ilość min.	maks. termin reeksportu
kazeina	do fabrykacji papieru	kg 100	6 mies.
rury żelazne i stalowe pochodzące z rozebranych okrętów	do obróbki	kg 500	6 mies.
worki papierowe	do pakowania cementu na eksport	kg 100	6 mies.
drzewo jodłowe	do wyrobu opakowania dla towarów eksportowych	kg 100	6 mies.

Ponadto przedłużony został termin importu czasowego odnośnie następujących towarów:

do dnia 30 czerwca 1940 roku: druciki tungstenowe, molibdenowe i niklowe, bańki, rurki i pręty szklane — do fabrykacji żarówek elektrycznych; odpadki celuloidowe — do fabrykacji półproduktów celuloidowych jak płyty, pręty, rury itp.; szyby w stanie surowym, o powierzchni płaskiej lub wypukłej również kolorowe — do wyrobu okularów ochronnych; celuloid w stanie surowym do wyrobu guzików, grzebieni itp.; słód do fabrykacji piwa i ekstraktów do pieczywa;

do 29 lutego 1940: aluminium we wlewkach, gąskach, odłamkach, płytach i wstęgach do wyrobu tarcz, części samochodowych, puszek i nakrywek dla przemysłu perfumeryjno-kosmetycznego, części aparatów radiowych, form i prawideł do obuwia itp.

do 31 grudnia 1940: rum do fabrykacji wermutu, pniaki drzewa okoumé i brzozy do wyrobu dykt.

MOŻLIWOŚCI EKSPORTOWE

FIRMY ZAGRANICZNE, POSZUKUJĄCE KONTAKTU Z EKSPORTERAMI POLSKIMI.

Bliższe informacje w poniższych sprawach uzyskać mogą zainteresowani eksporterzy w Państwowym Instytucie Eksportowym. Przy zgłoszeniu należy powołać się na odnośny numer. Firmy, które nie pozostawały dotychczas w bliższym kontakcie z Instytutem, winny nadesłać jednocześnie swe referencje.

Smoła drzewna. Angielska firma szyperska nawiąże kontakt z eksporterami. P/17447/95/ID.

Przedstawicielstwo. Firma brazylijska obejmie przedstawicielstwo fabryki bieli cynkow. P/17547/95/ID.

Różne. Firma z Indyj Brytyjskich nawiąże kontakt z producentami wyrobów gumowych, glinianych, ceraty i pochodnych smoły węglowej. P/17533/47/ID.

Nawozy sztuczne. Firma włoska interesuje się importem nawozów sztucznych, makuchów rycynowych. P/17150/47/ID.

Fajanse i szkło. Firma francuska nawiąże kontakt z producentami. P/17053/65/ID.

Cukier. Firma urugwajska interesuje się importem cukru. P/16749/39/ID.

Różne. Firma belgijska nawiąże kontakt z producentami wyrobów porcelanowych fajansowych i kryształów. P/16576/63/ID.

Przedstawicielstwo. Firma szwajcarska posiadająca oddział w Szanghaju pragnie uzyskać przedstawicielstwa firm chemicznych. P/14247/95/ID.

Wyroby azbestowe. Firma z Singapore nawiąże kontakt z fabrykantami. P/17056/47/ID.

Chemikalia. Firma bułgarska nawiąże kontakt z eksporterami bieli cynkowej, siarczanu amonu oraz chemikalij dla przemysłu gumowego. P/17049/39/ID

Kółka metalowe w izolacji. Firma z Johannesburga interesuje się importem kółek metalowych używanych przy zakładaniu rolet, izolowanych gumą, bakelitem lub inną masą izolacyjną. P/17149/44/ID.

Sieci rybackie. Właściciel firmy w Mombasa, Kenya Colony, przebywający chwilowo w Paryżu, prosi o oferty na sieci lniane, które mógłby sprowadzać w większych ilościach. P/17817/59/M.

Obuwie skórzane. Holenderska firma agenturowa zapytuje o luksusowe I klasy skórzane fantazyjne trzewiki spacerowe, wizytowe i wieczorowe. P/17922/64/M.

Sznury. Firma londyńska zapytuje o sznury do suszenia odzieży na eksport do USA. P/18052/64/M.

Wyroby gumowe techniczne. Firma turecka nawiąże kontakt z eksporterami. P/15997/4M/ID.

Celofan. Firma algerska interesuje się importem. P/16796/73/ID.

Przedstawicielstwo. Firma brazylijska obejmie reprezentację firm polskich mogących dostarczać barwniki do drukowania i farbowania wyrobów tekstylnych. P/14782/47/ID.

Różne. Firma indyjska interesuje się importem syntetycznej kamfory, farb anilinowych, kleju kostnego i innych chemikalij. P/17902/47/ID.

Karbid. Firma angielska nawiąże kontakt z eksporterami karbidu celem reeksportu do krajów płd.-amerykańskich. P/17789/47/ID.

Mączka kostna. Firma angielska interesuje się importem mączki kostnej do produkcji nawozów. — P/17791/66/ID.

Szkło nietłukące. Firma szwajcarska interesuje się importem szkła nietłukącego do fabrykacji masek gazowych (Glas Triplex). P/18050/63/ID.

Wapno wiedeńskie i trójchloroetylen. Firma szwedzka nawiąże kontakt z eksport. P/18065/65/ID.

Przedstawicielstwo. Firma grecka poszukuje przedstawicielstwa firmy produkującej materiały wybuchowe P/15765/95/ID.

Różne. Firma urugwajska nawiąże kontakt z eksporterami szkła, celuloidu. P/14625/3A/ID.

Przedstawicielstwo. Firma litewska pragnie uzyskać przedstawicielstwo wyrobów kamionkowych i porcelanowych. P/14922/32/ID.

Różne. Firma holenderska interesuje się importem szkła szybowego, lustrzanego i kolorowych witraży. P/17221/63/ID.

Różne. Firma portugalska nawiąże kontakt z producentami szkła szybowego, cegieł szklanych, płyt szklanych meblowych, minii, farb suchych, tlenku żelaza, bieli cynkowej, celofanu. P/18053/40/ID.

Różne. Otwierają się nowe możliwości zbytu szkła i ołówków na terenie Oranu. P/16432/3R/ID.

Mączka kostna i superfosfaty. Firma z Capetown interesuje się importem powyższych artykułów. — P/17964/66/ID.

Mączka kostna. Firma z Unii Płd.-Afr. interesuje się importem powyższego artykułu. P/17965/66/ID.

Chemikalia fotograficzne, ekstrakty owocowe i barwniki do fabrykacji napojów orzeźwiających. Firma z Indyj Holenderskich interesuje się importem powyższych artykułów. P/18224/61/ID.

Różne. Firma egipska pragnie objąć reprezentację polskich firm z zakresu nast. artykułów: krochmalu, naczyń emaliowanych, artykułów włókienniczych, wyrobów metalowych i konserw. E/15126/95/H.

Różne. Firma agenturowa turecka interesuje się importem z Polski artykułów włókienniczych, wyrobów żelaznych, elektrotechn. i chemicznych. E/16543/95/H.

Różne. Firma agenturowa w Syrii interesuje się nawiązaniem kontaktu z polskimi eksporterami wyrobów sanitarnych i elektrotechnicznych. E/16977/65/H.

Suszone truskawki. Artykułem tym interesuje się firma importowa w Stanach Zjedn. R/17506/60/S.

Jelita. Poważna firma agenturowa w Unii Poł.-Afrykańskiej zamierza sprowadzać z Polski jelita świńskie o kalibrze 32/34, 34/36 i 36/38 mm. R/17968/29/S.

Owoce suszone. Rynek belgijski wykazuje żywe zainteresowanie dla importu wszelkiego rodzaju owoców suszonych pochodzenia polskiego. R/18317/76/S.

Przetwory mleczne. Firma grecka interesuje się importem mleka zgęszczonego oraz sproszkowanego. — R/18459/78/S.

Włosie. Firma szwedzka pragnie nawiązać kontakt z polskimi producentami włosia, przygotowanego do wyrobu smyczków. R/18670/27/S.

Ozdoby choinkowe. Firma amerykańska interesuje się zakupem ozdób choinkowych. 16323/54 sz.

Biżuteria sztuczna. Firma angielska interesuje się importem biżuterii. 14445/64 sz.

Zabawki. Firmy algerskie poszukują dostawców zabawek wszelkiego rodzaju (lalek mechanicznych, wypychanych). 15635/54 sz.

Biżuteria sztuczna. Firma kolumbijska poszukuje dostawców sztucznej biżuterii. 14376/59 sz.

Zabawki. Przedstawiciel firm polskich bawiący czasowo w Londynie prosi o przesłanie mu ofert na wszelkiego rodzaju zabawki. 16911/49 sz.

Zatrzaski do krawatów. Firma holenderska interesuje się zakupem w Polsce zatrzasków do krawatów. 15637/64 sz.

Piórniki. Firma angielska poszukuje dostawców piórników drewnianych. Szczegóły w Instytucie Eksportowym. 44528/40/54 sz.

Spinki. Firma szwajcarska poszukuje dostawców spinek metalowych, z prasowanego papieru względnie gumy. 16673/64 sz.

Guziki. Firma belgijska poszukuje przedstawicielstwa polskiej fabryki guzików z galalitu, metalu, szkła, drzewa. Korespondować można w języku polskim. 17531/64 sz.

ULGI W ŚWIADECTWACH PRZEMYSŁOWYCH NA 1939 R.

Ministerstwo Skarbu na podstawie art. 39 ustawy o państwowym podatku przemysłowym (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 46, poz. 339) i art. 15 ust. (1) ustawy o podatku obrotowym (Dz. U. R. P. z 1938 r. Nr 34, poz. 292) zarządziło okólnikiem z dnia 30 VI 1939 r. L. D. V. 4030/4/39 co następuje:

„Wszelkiego rodzaju przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe, co do których wysokość należności podatkowej w zakresie świadectw przemysłowych ustala się w zależności od ilości zatrudnionych pracowników (robotników), a które w okresie od dnia 1 lipca 1939 r. do dnia 31 grudnia 1939 r. powiększą ilość zatrudnionych pracowników (robotników) ponad najwyższą normę przewidzianą w taryfie świadectw przemysłowych, załączonej do ustawy o państwowym podatku przemysłowym, względnie w okólniku z dnia 26 XI 1937 r. L. D. V. 39640/4/37 (W związku z okólnikiem z dnia 24 XI 1938 r. L. D. V. 27312/4/38 — Dz. Urz. Min. Sk. Nr 32, poz. 775) zwolnione będą od obowiązku dopłaty do przewidzianej w ustawie o państwowym podatku przemysłowym ceny świadectw przemysłowych wyższej kategorii.

Ulga powyższa dotyczy tych przedsiębiorstw, które w dniu 30 VI 1939 r. posiadać będą właściwe świadectwa przemysłowe na rok 1939, tj. odpowiadające przepisom ustawy o państwowym podatku przemysłowym oraz postanowieniom wymienionych powyżej okólników i indywidualnym postanowieniom władz skarbowych w zakresie ulgowych świadectw przemysłowych na rok 1939".

W myśl powyższego zarządzenia Ministerstwa Skarbu, wszystkie zakłady, prowadzące handel towarowy na podstawie świadectw przemysłowych III kategorii (jeżeli miały właściwe świadectwa przemysłowe w dniu 30 VI 1939 r.), mogą w drugim półroczu 1939 r. zatrudniać prócz właściciela nieograniczoną ilość pracowników (subiektów) bez obowiązku dopłacenia różnicy w cenie świadectwa przemysłowego kategorii II dla przedsiębiorstw handlowych. To samo dotyczy przedsiębiorstw handlu towarowego kategorii IV.

Ulga ta, ma zastosowanie również do zakładów gastronomicznych, księgarń i aptek — we wszystkich kategoriach.

Wszystkie przedsiębiorstwa przemysłowe mogą również w drugim półroczu 1939 r. zatrudniać nieograniczoną ilość robotników bez obowiązku dopłacania do ceny świadectwa przemysłowego wyższej kategorii, jeżeli w dniu 30 VI 1939 r. posiadały właściwe świadectwa przemysłowe, a więc odpowiadające poniższym normom, przewidzianym w okólniku Ministerstwa Skarbu z dnia 26 XI 1937 r. L. D. V. 39640/4/37. Okólnik ten, prolongowany na rok 1939, przewidywał następujące ulgi:

Z urzędu (bez obowiązku składania indywidualnych podań) Ministerstwo Skarbu zezwoliło na prowadzenie:

1) przedsiębiorstw przemysłowych, z cz. II lit. C. rozdz XIV (Miodosytnie, zakłady wyrabiające lakier spirytusowy i politurę) XVIII (Przędzalnie, blicharnie, farbiarnie i apretury, walcownie żelaza, stali, cynku i miedzi, fabryki drutu, rur, wagonów i maszyn, walcownie miedzi i brązu, zakłady wytapiania tłuszczów, fabryki ekstraktów z tłuszczów i olejów, margaryny, mydła, stearyny oraz garbarnie, fabryki artykułów chemicznych, kosmetycznych, aptecznych, farb, ekstraktów farbiarskich, lakierów terpentynowych, laku, szuwaksu, rafinerii nafty, olejów mineralnych, gazoliny i smarów, asfaltu, gudronitu, parafiny i cerezyny) i XIX (Wszelkie inne przedsiębiorstwa przemysłowe, nie wymienione w rozdziałach I — XVIII taryfy oraz zajęcia rzemieślnicze, rękodzielnicze, dorożkarstwo i furmaństwo) taryfy:

A) na podstawie świadectwa przemysłowego kategorii drugiej:

a) przedsiębiorstw wymienionych w cz. II lit. C rozdziały XIV i XIX taryfy, a zatrudniających najwyżej 1250 robotników b) przed wym. w cz. II lit. C. rozdz. XVIII tar., a zatrudniających najwyżej 625 robotników;

B) na podstawie świadectwa przemysłowego kategorii trzeciej:

a) przed. wym. w cz. II lit. C rozdz. XIV i XIX tar., zatrudniających zarówno przy fabryników, b) przed. wym. w cz. II lit. C rozdz. XVIII tar., a zatrudniających najwyżej 250 robotników;

C) na podstawie świadectwa przemysłowego kategorii czwartej:

a) przed. wym. w cz. II lit. C rozdz. XIV i XIX tar., a zatrudniającej zarówno przy fabrykacji ręcznej, jak i przy stosowaniu silników mechanicznych najwyżej 250 robotników, b) przed. wym. w cz. II lit. C rozdz. XVIII tar., a zatrudniających zarówno przy fabrykacji ręcznej, jak i przy stosowaniu silników mechanicznych najwyżej 125 robotników;

D) na podstawie świadectwa przemysłowego kategorii piątej:

a) przed. wym. w cz. II lit. C rozdz. XIV tar., a zatrudniających przy fabrykacji ręcznej ponad 15 do 25 robotników; przy silnikach mechanicznych ponad 10 do 25 robotników;

b) przed. wym. w cz. II lit. C. rozdz. XVIII tar., a zatrudniających: przy fabrykacji ręcznej najwyżej 70 robotników; przy silnikach mechanicznych najwyżej 35 robotn.;

c) przed. wym. w cz. II lit. C rozdz. XIX tar., a zatrudniających: przy fabrykacji ręcznej najwyżej 100 robotników; przy silnikach mechanicznych najwyżej 50 robotników;

E) na podstawie świadectwa przemysłowego kategorii szóstej:

przed. wym. w cz. II lit. C rozdz. XVIII i XIX tar., a zatrudniających: przy fabrykacji ręcznej najwyżej 25 robotników; przy silnikach mechanicznych najwyżej 15 robotników;

F) na podstawie świadectwa przemysłowego kategorii siódmej:

przed. wym. w cz. II lit. C rozdz. XVIII i XIX tar., a zatrudniających: przy fabrykacji ręcznej najwyżej 12 robotników; przy silnikach mechanicznych najwyżej 10 robotników.

NIEPRZESŁUCHANIE ŚWIADKA W POSTĘPOWANIU ODWOŁAWCZYM.

Władza skarbowa (odwoławcza) w wydanym orzeczeniu uzasadnia nieprzesłuchanie powołanego przez płatnika świadka, niemożnością jego odnalezienia, polegając na oświadczeniu organu doręczającego pismo, że powołany świadek nie figuruje w księgach meldunkowych pod wskazanym adresem.

Najwyższy Trybunał Administracyjny w motywach wyroku z dnia 5 IV 1939 r. L. Rej. 6343/37 orzekł, iż oświadczenie takie nie może być uważane jako dostateczne stwierdzenie niezamieszkiwania świadka pod wskazanym adresem, gdyż organem takim może być władza prowadząca księgi meldunkowe, a nie organ doręczający pismo.

SPRAWY KOMUNIKACYJNO-TARYFOWE

ODPRAWA POCZTY ZAMORSKIEJ ZA CZAS OD 14 VII DO 10 VIII 1939 R.

a) do Ameryki Północnej.

Data odprawy	Statkiem	Z portu	Ostateczny czas nadania przesyłek	Przyjazd statku do New-Yorku
20 VII	Europa	Cherbourg	20 VII — 22.15	27 VII
23 VII	Batory	Gdynia	23 VII — 17.00	2 VIII
24 VII	Normandie	le Havre	24 VII — 22.15	31 VII
25 VII	Washington	le Havre	25 VII — 22.15	3 VIII
26 VII	Hansa	Cherbourg	26 VII — 22.15	4 VIII
31 VII	Queen Mary	Cherbourg	31 VII — 22.15	7 VIII
3 VIII	Bremen	Bremenhaven	3 VIII— 22.15	10 VIII
7 VIII	Normandie	le Havre	7 VIII— 22.15	14 VIII
10 VIII	Europa	Cherbourg	10 VIII— 22.15	17 VIII

b) do Ameryki Południowej.

14 VII	Highl Brigade	Lisbonne	14 VII — 22.15	31 VII
17 VII	Campana	Marsille	17 VII — 22.15	4 VIII
21 VII	Almanzora	Lisbonne	21 VII — 22.15	7 VIII
22 VII	Monte Olivia	Lisbonne	22 VII — 22.15	9 VIII
29 VII	Chrobry	Gdynia	29 VII — 13.00	14 VIII
1 VIII	Neptunia	Napoli	31 VII — 22.15	16 VIII
7 VIII	Conte Grande	Genova	6 VIII— 22.15	22 VIII

WZNOWIENIE KOLEJOWEGO RUCHU TOWAROWEGO NA ODCINKU WORONIENKA — KÖRÖSMEZÖ W KOMUNIKACJI POLSKO-WĘGIERSKIEJ.

Ministerstwo Komunikacji podaje do wiadomości, że Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych we Lwowie zniosła z ważnością od dnia 20 czerwca 1939 r. zarządzenie z dnia 26 III 1939 r. w sprawie wstrzymania ruchu towarowego na odcinku Woronienka — Körösmezö, opublikowane w Dzienniku Taryf i Zarządzeń Kolejowych Nr 16 z br.

Wznowienie ruchu kolejowego na wymienionym odcinku nastąpiło dla przesyłek, przeznaczonych bezpośrednio do Węgier. Dla transportów tranzytowych przeznaczone są natomiast dwie dalsze linie kolejowe, łączące Polskę z Węgrami.

NOWE MOŻLIWOŚCI PRZEWOZOWE POMIĘDZY PORTAMI P.O.C. A ZAOLZIEM.

Od czasu wcielenia Zaolzia do Polski cały szereg związkowych taryf kolejowych, zawartych przez Czechosłowację, przestało na skutek zarządzenia Ministerstwa Komunikacji obowiązywać dla Zaolzia. Do tych nieobowiązujących taryf międzynarodowych dla Zaolzia należą teraz również:

1) taryfa francusko - czechosłowacka na przewóz cedratów, cytryn, mandarynek i pomarańcz,

2) taryfa francusko-luksembursko-czechosłowacka na przewóz towarów w przesyłkach zwyczajnych.

To nowe zarządzenie może mieć znaczenie dla Gdyni i Gdańska, ponieważ wyżej wspomniane przesyłki do Zaolzia niewątpliwie zostaną skierowane przez porty polskiego obszaru celnego.

SZKOLNICTWO ZAWODOWE

PRAKTYKI W HANDLU ZAGRANICZNYM.

Rada Handlu Zagranicznego przyjmuje do dnia 1 sierpnia br. zgłoszenia na praktyki, mające na celu szkolenie fachowców dla handlu zagranicznego. Praktyki te dzielą się na zagraniczne i krajowe, a warunkami uzyskania praktyki zagranicznej są: nieprzekroczony wiek 28 lat, znajomość przynajmniej 2 języków obcych, ukończone studia handlowo-ekonomiczne i odbyta służba wojskowa.

Praktyki krajowe będą się odbywały w firmach i instytucjach handlu zagranicznego w Warszawie, Gdyni i ośrodkach przemysłowych R. P. i będą płatne po 150 zł miesięcznie. Praktyki zagraniczne pomyślane są jako uzupełnienie praktyk krajowych, w celu umożliwienia stypendyście dalszej specjalizacji w obranej gałęzi handlu zagranicznego. Będą one

płatne (za późniejszym zwrotem) w wysokości około 75% wynagrodzenia pracownika umysłowego, rozpoczynającego pracę w polskiej służbie konsularnej w danym kraju.

Zgłoszenia na praktyki krajowe, jak i zagraniczne winni kandydaci kierować za pośrednictwem Izby Przemysłowo - Handlowej w Gdyni.

* *

Obecnie odbywa w Gdyni około 20 absolwentów szkół handlowych wyższych praktykę w zakresie rozmaitych dziedzin handlu zagranicznego.

WYDAWNICTWA FACHOWE

NOWA PUBLIKACJA NASZEJ IZBY.

Nakładem Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni ukazała się ostatnio praca B. Polkowskiego pt. „Handel zagraniczny Polski w 1938 r. i udział w nim portów Gdyni i Gdańska".

Wymieniona broszura zawiera materiały statystyczne w ujęciu ogólnoanalitycznym, ilustrująca obroty handlu zagranicznego Polski w r. 1938 z przytoczeniem danych porównawczych z roku 1934, jako roku największej depresji w naszych obrotach towarowych z zagranicą. Takie ujęcie daje możność zorientowania się w postępach, jakie od tego czasu nastąpiły oraz zdania sobie sprawy z kierunków, w jakich rozwija się handel zagraniczny Polski w związku z przedstawionymi przeobrażeniami.

Broszura ta nie jest pomyślana jako studium gospodarcze, za to może stanowić podstawę do tych studiów, gdyż odtwarza rzeczywisty stan rzeczy, przyczyniając się tym do wyciągnięcia wniosków natury praktycznej.

„Handel zagraniczny Polski w r. 1938 i udział w nim portów Gdyni i Gdańska" obejmuje 67 stron druku.

ZAGADNIENIA BAŁTYCKIE W „JANTARZE".

Ostatnie miesiące przyniosły wzrost zainteresowania opinii publicznej krajami bałtyckimi, gdyż punkt ciężkości polityki europejskiej przesunął się zdecydowanie nad Bałtyk. Chęć wniknięcia w istotę zagadnienia i potrzeba należytej oceny sytuacji na Bałtyku przynosi w konsekwencji zrozumiałe dążenie do bliższego zapoznania się z położeniem geopolitycznym, problemami historyczno - kulturalnymi, politycznymi i ekonomicznymi krajów bałtyckich. Zadanie to ułatwia nowowydany, 10 z kolei, numer „Jantaru", organu Instytutu Bałtyckiego.

Znajdujemy w nim, zamieszczony w części sprawozdawczej, artykuł A. Załuskiej, poruszający aktualną „Kwestię alandzką", kwestię, która stać się może „języczkiem u wagi" w rozgrywkach o panowanie strategiczne na Bałtyku. Autorka w doskonałym skrócie daje ogólne wiadomości o Wyspach Alandzkich, a mianowicie dane z geografii i etnografii, krótki zarys historyczny, dalej przedstawia, jaki przebieg miała kwestia alandzka po wojnie światowej, zatrzymuje się najdłużej nad sprawą ufortyfikowania Alandii, wykazując jej kluczową pozycję na Bałtyku.

Część I otwierają dwa historyczne artykuły, a więc: rektora St. Kutrzeby „Prawno-państwowe stanowisko Prus Królewskich w latach 1454 do 1772", wskazujący na zależność Prus od Korony, oraz St. Nowogrodzkiego: „Polityka Kazimierza Wielkiego wobec północnego handlu Polski", dający pogląd na zasięg wpływów polskich na północy w XIV stuleciu. St. Kutrzeba w sposób rzeczowy i obiektywny stwierdza, że Prusy Królewskie od chwili bezpośredniego zespolenia z Koroną, którego wyrazem był akt unii lubelskiej z 1569 r., były członem Rzeczypospolitej, jak inne inkorporowane ziemie, stanowiąc „jedno nierozdzielne i nieróżne ciało".

Dalsze artykuły poświęcono sprawom gospodarczym. Romuald Gumiński w „Roli klimatu w produkcji rolniczej Pomorza" wskazuje, jak wielki wpływ na gospodarkę rolną wywierają warunki klimatyczne. Uczony litewski, P. Padalskis, poświęca swoje rozważania rozwojowi przemysłu litewskiego w artykule „Uprzemysłowienie Litwy". Autor, docent Uniwersytetu w Kownie, po raz pierwszy piszący na łamach „Jantaru", zajmuje się poszczególnymi gałęziami przemysłu litewskiego, jak przemysłem mleczarskim, włókienniczym itp. W ostatnim rozdziale przeprowadza autor analizę zagadnienia, kończąc uwagami nad możliwościami dalszego rozwoju, który uzależniony jest w pierwszym rzędzie od baz surowcowych. Stwierdza, że mimo rozwoju uprzemysłowienia rolnictwo pozostanie zawsze podstawową gałęzią litewskiej gospodarki narodowej. Wreszcie Merits w zakończeniu pierwszej części numeru daje przegląd polsko-estońskich stosunków gospodarczych w latach 1933 — 1937, wskazując na dalsze możliwości ich rozwoju.

Część sprawozdawczą uzupełniają: przyczynek do dziejów stosunków polsko - finlandzkich A. Bełcikowskiej p. t. „Józef Piłsudski w Finlandii", zawierający ciekawe materiały do dziejów pracy niepodległościowej Józefa Piłsudskiego na terenie Finlandii, oraz „Muzea na wolnym powietrzu" Baidaff - Grossowej. Część II zamyka przegląd łotewskich wydawnictw źródłowych E. Kuntzego p. t. „Źródła do dziejów stosunków agrarnych w Inflantach".

Część recenzyjna zawiera 19 omówień prac historycznych, geograficznych, ekonomi-

cznych i treści ogólnej. Na szczególną uwagę zasługuje recenzja R. Wodzickiego pracy Kirrinnisa „Tilsit, die Grenzstadt im Deutschen Osten“, wykazująca umiejętne wykorzystanie nauki do celów politycznych.

PAŃSTWOWE DOCHODY I WYDATKI NA OBSZARZE POMORZA I WIELKOPOLSKI W LATACH 1929/30 oraz 1933/34.

Nakładem Instytutu Bałtyckiego w Gdyni ukazała się praca Antoniego Gazeła pod powyższym tytułem.

Praca ta jest próbą ogólnego liczbowego zobrazowania udziału województwa pomorskiego i poznańskiego w ogólnopaństwowych dochodach i wydatkach. W tym celu zestawił autor kwoty, uzyskiwane i wydatkowane przez poszczególne resorty na obszarze obu województw (tab. 1 i 3), oraz zilustrował strukturę wpływów fiskalnych (tab. 3), jako interesującą część poruszonego zagadnienia, nie podejmując analizy zespołu kwestyj związanych z całokształtem omawianego zagadnienia.

Na podstawie danych liczbowych autor dochodzi do paru ważnych wniosków: „Województwa pomorskie i poznańskie są okręgami ważnymi i czynnymi dla Skarbu Państwa. Wpływy fiskalne z tych obszarów są znaczne, wyższe od przeciętnych dla całego kraju, w wyniku rozwiniętej produkcji, większej zamożności i wyższej stopy życiowej. Fakt ten jest w pełni potwierdzony znacznymi wpływami podatku dochodowego, przemysłowego, od cukru oraz dochodami monopolowymi. Okoliczności te tłumaczą i usprawiedliwiają słusznie większe obciążenie tych województw w dochodach skarbowych.

Gdy się potrąci z ogólnych wpływów państwowych z Pomorza i Wielkopolski wpływy monopolowe, okazuje się, że Państwo wydatkuje w tej części kraju więcej niż zabiera w formie podatków. Wielkie zaś inwestycje, realizowane w ramach tych kwot, aczkolwiek w założeniu ogólnopaństwowe, stwarzają dla Wielkopolski i Pomorza największe korzyści gospodarcze. Wydatki zaś państwowe w każdej formie korzystnie wpływają na kształtowanie się lokalnej koniunktury gospodarczej na tych obszarach bądź przez znaczne zwiększenie efektywnej siły nabywczej ludności przez uposażenia ze Skarbu Państwa, bądź przez zamówienia państwowe oraz wreszcie pośrednio przez inwestycje“.

PRZETARGI

PRZETARG C. B. Z. M. KOLEI PAŃSTWOWYCH W WARSZAWIE.

Przetarg 21/39.

Centralne Biuro Zaopatrzenia Materiałowego K. P. w Warszawie, ul. Bolesława Prusa Nr 1 wzywa do składania ofert na dostawę około 30.000 szt. różnych pilników wg wykazów ilościowych znajdujących się w Biurze i warunków technicznych M. K. z dnia 11 VII 29 r. oraz uzupełnienia z dnia 12 IX 35 r. dotyczące zmian składników chemicznych.

Ceny należy podać za szt. względnie kg zgodnie z wykazem ilościowym loco wagon stacja załadowania z opakowaniem.

Wadium 5% sumy oferowanej dostawy.

Do oferty należy dołączyć dowód subskrybowania Pożyczki Obrony Przeciwlotniczej, stwierdzający jej wysokość i uiszczenie przypadających rat.

Termin rozpoczęcia przetargu godz. 11 **dnia 21 lipca 1939 r.**

Bliższych informacyj udziela w godz. urzędowych Centralne Biuro Zaopatrzenia Materiałowego K. P. w Warszawie, ul. Bol. Prusa Nr 1, gdzie można nabyć lub przeglądać: warunki dostaw, wykazy ilościowe, warunki ogólne przetargowe itp.

Przy zgłoszeniu należy powołać się na numer przetargu.

HANDEL I PRZEMYSŁ RYBNY NA WYBRZEŻU

Kronika

SYTUACJA W NASZYM RYBOŁÓWSTWIE MORSKIM.

W pierwszej połowie lipca br. dowozy ryb z połowów naszych rybaków były na ogół niewielkie, gdyż wyniosły około 500 cetnarów. Dowieziono poza dorszami węgorze i flądry, które miały dobry zbyt w związku z napływem wycieczek na uroczystości „Dni Morza“.

Jeśli chodzi o polskie połowy dalekomorskie, głównie śledzi na morzu Północnym, należy zauważyć, że gdyńskie towarzystwa śledziołówcze nie korzystają na razie z pomocniczych baz rybackich w Holandii w tej mierze, jak w latach ubiegłych. Korzystanie z tych baz pociągało bowiem za sobą uzależnianie się przebywających tam statków od zarządzeń władz holenderskich w okresie największego nasilenia połowów, które np. w ub. roku spowodowały częściowe ograniczenie połowów, czego obecnie gdyńskie towarzystwa śledziołówcze pragną uniknąć.

Na połowy śledzi na morze Północne wyszły również cztery trawlery rybackie tow. Pomorze a mianowicie s/s Barbara, s/s Cezary, s/s Dorota i s/s Franciszek. Dalsze dwa statki tego przedsiębiorstwa udadzą się na połowy dalekomorskie w drugiej połowie lipca br.

Z połowów dalekomorskich własnych dowiozły w pierwszej dekadzie lipca polskie lugry następujące ilości śledzi: luger Mewa XII — 764 kanties dla tow. Mewa, luger Delfin II — 746 kanties dla tow. Mewa i 282 kanties dla

tow. Delfin. W tych dniach nadejdzie również transport śledzi dla tow. Korab.

Dowiezione transporty śledzi są ładunkami zbiorowymi z kilku lugrów danego przedsiębiorstwa, i po wyładowaniu w gdyńskim porcie rybackim śledzie są przepakowywane z beczek morskich „kanties“ do beczek handlowych.

Poza tym dowieziono do Gdyni dwa transporty importowanych szkockich matiesów, w tym po raz pierwszy transport matiesów twardo solonych.

NOTOWANIA CEN ŚLEDZI I INNYCH RYB MORSKICH.

W porcie rybackim w Gdyni płacono na początku drugiej dekady lipca br. następujące ceny w złotych za towar z polskich połowów, lub importowany oclony franco wagon port rybacki:

śledzie solone z połowów polskich:

„MEWA“ i „DELFIN“ nowy połów, śledzie lekko solone matties szkockie: za 1/1 — 85, za 2/2 — 89, szkockie twardo solone za 1/1: sm. matties — 75, matis — 80, matfulle i fulle — 82, dwie połówki o 4 zł droższe.

„KORAB“ nowe szkockie spodziewane wkrótce, stare jarmuckie sm. matties — 63, matties — 65, (holenderskie) jarmuckie (KORAB, matties 66,

„POMORZE“ jarmuckie „MEWA“ za 1/1 tj. dużą beczkę: marka „S. S.“ matties — 65, matful — 64, sm. matties — brak, marka „A“ matties — 59, matful — 48, sm. matties — 58, marka MEWA YLEN — 47, marka MERKUR — 57, wszystko za matis, marka „A. T.“ holenderskie: sm. matties — 6, ylen: — 47, za dwie połówki 2/2 o 4 zł drożej.

„ŁAWICA“ solone filety z łososia morskiego „Seelachs“ za 1 kg: 1.20 zł, dorsze w połówkach solone: za beczkę wagi netto dorszy 110 kg — 60 zł, za dorsze w płatach solone w skrzyniach za 1 kg: 0,60 zł, dorsze mrożone z połowów islandzkich, czyszcz. bez głów za 50 kg skrzynkę 24 zł, mrożone zębacze za kg 0,80 zł, mrożone okonie morskie czerwone: za kg 0,80 zł (Rotbarscht).

śledzie solone importowane nowe

szkockie matiesy: Stornoway za 2/2: 105 zł, za medium, sel, large, Lerwik za 2/2100 zł,

nowe szkockie twardo solone za dużą beczkę 1/1: I trade: sm. matis 80, matis 85, matful 90, II trade: o trzy złote tańsze w każdym gatunku, ordinery: za matties 77, wszędzie za 2/2 połówki 5,50 drożej,

1938/39 jarmuckie angielskie: matties i matful I trade 80, sm. matties I trade 72, II trade od 65 do 70,

holenderskie od 60 do 65, islandzkie oryginalne 65,

islandzkie norweskie 55,

mrożone i świeże ryby z połowów własnych: dorsze bałtyckie mrożone, za 50 kg, czyszczone bez głów, 21 zł, śledzie mrożone angielskie POMORZE za 50 kg 22 zł, za dorsze świeże płacono rybakom za 50 kg, całe, 8 zł, flądry za 1 kg świeże od 0,40 zł do 0,60 zł, węgorz kg: 1,40 zł.

REGULACJA HANDLU IMPORTOWEGO ŚLEDZI W GDYNI.

Ciągły rozwój naszego handlu i przemysłu rybnego w Gdyni nakłada obowiązek na samorząd gospodarczy, a więc Izbę Przemysłowo - Handlową w Gdyni zwracania ciągłej uwagi i regulowania tej dziedziny, drogą stawiania pewnych wytycznych oraz ujęcia go w pewne ramy organizacyjne.

Praca Izby w tym zakresie może doprowadzić do rozwiązania poszczególnych zagadnień, o ile napotka na współpracę sfer kupieckich i przemysłowych w porcie rybackim, szczególnie, jeśli one zrzeszone są w odpowiednich organizacjach branżowych.

Ostatnio na terenie Izby Gdyńskiej poruszane były między in. problemy ścisłej współpracy w zakresie regulacji rynku zbytu pomiędzy importerami śledzi solonych w Gdyni i w Gdańsku. Sama zasada takiej współpracy została uznana przez Izbę za pożądaną, natomiast zrealizowanie jej wymaga jeszcze dokładnego omówienia i uzgodnienia praktycznych zagadnień z tym związanych.

W stałym dążeniu do uregulowania szeregu niedociągnięć istniejących w niektórych gałęziach importu śledzi, ze strony Izby Gdyńskiej czynione są starania wejścia w bezpośredni kontakt z eksporterami zagranicznymi, a to w celu ułatwienia importerom gdyńskim ich pracy.

Ostatnio na zaproszenie Izby przybyła do Gdyni delegacja Śledziow. Komisji Islandzkiej w celu przeprowadzenia rozmów, dotyczących importu śledzi islandzkich, który w roku ubiegłym był zmonopolizowany przez Gdańsk.

Po uzgodnieniu z Izbą zasadniczego stanowiska delegaci weszli w kontakt bezpośredni z zainteresowanymi importerami gdyńskimi, w celu omówienia szczegółów i ewentualnego zawarcia transakcji na sezon bieżący. Ze względu na pewne trudności, dotyczące uzgodnienia szczegółów transakcji, pertraktacje te nie zostały jeszcze ukończone.

Również co się tyczy importu śledzi świeżych i mrożoych, w której to dziedzinie istnieje niezadowalająca sytuacja dla naszego handlu, Izba nawiązała kontakty z odpowiednimi czynnikami w Norwegii w celu usunięcia istniejących niedociągnięć i ma nadzieję, iż przed rozpoczęciem sezonu w roku bieżącym t. zn. na jesieni, sprawa ta będzie przychylnie dla polskich importerów załatwiona.

W końcu Izba w myśl ogólnych interesów gospodarczych dąży do przejęcia gestii tran-

sportów śledzi angielskich przez stronę polską, co wpłynie dodatnio na rozwój naszej floty handlowej oraz naszych firm maklerskich.

POŁOWY RYB MORSKICH W CZERWCU 1939 R.

W przeciągu mies. czerwca br. złowiono na całym wybrzeżu oraz na pełnym Bałtyku i połowach dalekomorskich 368.290 kg ryb o wartości 100.611,— zł.

Według poszczególnych gatunków ryb połowy w mies. czerwcu br. przedstawiały się następująco:

Troć	140
Stornia	41.860
Zimnica	460
Skarp	4.840
Śledź mor. świeży	94.700
Węgorze	9.080
Wątłusze	190.170
Belona	2.100
Certa	10
Szczupaki	1.370
Okonie	50
Płotki	3.510
Czarniak	6.000
Karmazyn	5.000
Halibut	2.000
Zębacz	5.000
Różne	2.000

Natomiast podział na poszczególne obwody według ilości i wartości był następujący:

Hel	18.090	kg.	wartości	4.960	zł.
Gdynia	17 070	„	„	9.514	„
Jastarnia, W. Wieś .	41.230	„	„	11 158	„
Chłapowo, Karwia .	12.640	„	„	4.511	„
Puck i wioski . . .	25.520	„	„	16.629	„
Połowy dalsze	125 040	„	„	18 114	„
Połowy dalekomorskie	128.700	„	„	35.725	„

POLSKIE POŁOWY HOMARCÓW NA WODACH SKAGERRAKU.

W roku ubiegłym zrobiono pierwsze próby połowów homarców na wodach Skagerraku. Do Gdyni dowieziono solone szyjki homarców i próbne konserwy. Doświadczenia wówczas zdobyte pozwoliły zorganizować w tym roku wyprawę już w większym rozmiarze.

W dniu 3 lipca r. b. wyruszyło z Gdyni dziewięć statków rybackich, a mianowicie: szkuner „Marie Alice" (Gdy 77) jako statek-baza oraz kutry „Gdy 14", „Gdy 35", „Gdy 83", „Gdy 90", „Jast. 2", „Jast. 6", „Bór 52", „Kuź. 2". Wyprawa ta zorganizowana została przy poparciu Morskiego Instytutu Rybackiego.

Homarzec należy do rodziny morskich skorupiaków (nazwa łacińska: Nephrops norwegicus, angielska: Norvay Lobster, francuska: Langoustine, niemiecka: Norwegischer Hummer.) Polską nazwę homarzec utworzono ze względu na podobieństwo do nazwy homar. Homarzec jest podobny do raka rzecznego lub homara morskiego, jest tylko od niego smuklejszy. Dochodzi do długości 22 cm. Szczypce pierwszej pary ma wydłużone i kanciaste. Oczy kształtu nerkowatego. Barwa skorupy brązowawa.

Homarce żyją na mulistym podłożu zimnych wód w głębokościach, dochodzących do 700 m. Poławia się je na wodach morza Północnego, północnego Atlantyku, na morzu Śródziemnym i Adriatyku, w zachodnim Bałtyku, w Skagerraku i w Kattegacie.

Mięso z szyjki homarca jest bardzo smaczne i poszukiwane tak w stanie świeżym, jak i w postaci konserw. Aby dostarczyć jak najświeższy produkt, rybacy sami gotują szyjki homarców natychmiast po złowieniu. W roku 1935 złowiono ogółem przeszło milion kilogramów homarców.

Z DZIAŁALNOŚCI STACJI MORSKIEJ W GDYNI.

Dnia 3 lipca r. b. odbyło się pod przewodnictwem prof. M. Siedleckiego posiedzenie Rady Nadzorczej Stacji Morskiej, w którym wzięli udział Naczelnik Wydziału Rybackiego Ministerstwa Przemysłu i Handlu Dr Fr. Lubecki, prof. U. J. Dr Fuliński, dyrektor Stacji Morskiej Dr M. Bogucki oraz współpracownicy Stacji Morskiej.

Przedmiotem obrad były sprawy administracyjne i naukowe Stacji Morskiej w Gdyni, przy czym współpracownicy wymienionej instytucji złożyli obszerne sprawozdania z przebiegu badań, przeprowadzonych w ostatnim czasie, przedstawiając równocześnie zamierzenia na najbliższą przyszłość.

ZMIANA WYDAWCY „KOMUNIKATU PORTU RYBACKIEGO W GDYNI".

Izba Przemysłowo-Handlowa w Gdyni podaje do wiadomości prenumeratorów „Komunikatu Portu Rybackiego w Gdyni", iż z dn. 4 lipca 1939 r. wydawnictwo oraz redagowanie tego „Komunikatu" od Izby przejął z powrotem p. Br. Sotkowski, który obecnie wydaje go pn. „Rybołówstwo Morskie".

W związku z tym, zagadnienia z zakresu handlu i przemysłu rybnego z punktu widzenia Izby, będą omawiane jedynie na łamach „Biuletynu" w dziale p. t. „Handel i Przemysł Rybny na Wybrzeżu", który prowadzi dawniejszy redaktor „Komunikatu Portu Rybackiego w Gdyni" p. Edm. Urbański.

Kronika zagraniczna

UWAGI O ANGIELSKIM PRZEMYŚLE ŚLEDZIOWYM.

Jest rzeczą powszechnie znaną, że angielski przemysł śledziowy przechodzi od dłuższego czasu kryzys, wyrażający się w kurczeniu się produkcji. Sytuację pogarsza fakt ustawicznej obniżki cen za granicą na śledzie angielskie, jakkolwiek podlegają one zmianom koniunkturalnym.

Trzeba zwrócić uwagę, że przeszło 70% produkcji przedwojennej angielskiego przemysłu śledziowego przeznaczono na eksport i rozwój jej polegał na wynajdywaniu chłonnych rynków zbytu. Skutkiem tego przemysł był silnie uzależniony od zagranicy tym bardziej, że główny produkt — śledź solony — nie cieszył się prawie zupełnie popytem na rynku angielskim. Mamy więc tutaj przykład typowego przemysłu eksportowego.

Nie będziemy się zastanawiać nad przyczynami kryzysu, zależnego przeważnie od państw konsumujących, które zaczęły same łowić śledzie, albo których siła kupna zmniejszyła się po wojnie. O rozmiarach kryzysu świadczy chociażby zmniejszenie się floty śledziowej o 50% z 588.150 ton na 269.100 ton. Charakterystycznym jest również fakt, że gdy jeszcze w roku 1913 wędzono wyłącznie na eksport 2.347.000 beczek, dziś ledwie 867.000 beczek. Towarzyszyć temu musiało zmniejszenie się zainteresowania połowami. Gdy w jesieni 1913 roku flota łowiąca między Yarmouth a Lowestoft liczyła 1.698 dryfterów, w roku 1938 liczyła ona tylko 655 statków, w tym 70 motorowych. W związku z tym około 8.000 ludzi musiało opuścić rybołówstwo śledziowe, ucierpiały też przemysły poddostawcze, jak stocznie rybackie, fabryki maszyn i sprzętu, wytwórnie beczek, przedsiębiorstwa transportowe, również kopalnie węgla.

W chwili obecnej przemysł angielski przystąpił do ofenzywy, szukając chłonnych rynków, jeszcze przyzwyczajonych do śledzi.

Odnośnie śledzi solonych zwrócono pilną uwagę na Rosję Sowiecką, która przed wojną odbierała do 1.786.000 beczek śledzi rocznie. Trudno wprawdzie obliczyć ileby obecnie Sowiety mogły sprowadzać, to jednak po odjęciu konsumpcji państw powstałych na gruzach Rosji: Polska, Litwa, Łotwa, Estonia i Finlandia, które sprowadzają przeciętnie do 441.000 beczek rocznie, wypadnie na Sowiety ilość około 485.000 beczek rocznie. Import natomiast tamże otrzymane. Z okazji nowego układu sowiecki wynosi przeciętnie 45.200 beczek. W związku z tym angielscy przemysłowcy śledziowi domagają się od swego rządu, aby zmusił Sowiety do zakupu śledzi w Anglii za funty handlowego postulaty śledziarzy angielskich zostały częściowo uwzględnione.

Drugim rynkiem przedwojennym na śledzie solone były Niemcy, przywożące rocznie od 600 do 800.000 beczek. Ostatnio jednak Niemcy konsumowały ca 339.000 (1937) i 345.000 beczek (1938). Toczą się negocjacje między angielskimi i niemieckimi kupcami o zwiększenie zakupów, przy czym specjalny układ handlowo-pieniężny ma przewidywać specjalne ułatwienia dla przekazów dewiz za sprowadzone śledzie. Z drugiej strony rozwijające się niemieckie połowy własne każą przypuszczać, że w niedługim czasie Niemcy uniezależnią się od importu z Anglii, mimo zwiększenia chłonności rynku przez przyłączenie Czechosłowacji.

W poszukiwaniu nowych rynków zbytu stwierdzono, że są duże jeszcze możliwości, jeżeli chodzi o przemysł konserwowy w innych krajach środkowej Europy i Ameryki Północnej. Przemysł ten jednak wymaga regularności dostawy i zwiększenia połowów, gdyż jest przemysłem masowym. Z drugiej strony konserwy śledziowe cieszą się dużym popytem na rynku angielskim tak, że nie wiele zostaje na nadwyżkę eksportową.

W 1937 r. bowiem, w którym wyeksportowano z Anglii 98.000 cwt. konserw rybnych, w tym 59.950 cwt. śledziowych, przywieziono równocześnie 1.616.000 cwt. konserw rybnych. Głównym dostawcą tych konserw była Japonia i U. S. A., przy czym te ostatnie kraje są najważniejszym producentem konserw śledziowych dla potrzeb angielskich. Przyznać trzeba, że przemysł śledziowy angielski zaniedbał rynek krajowy, nie potrafił przyzwyczaić się do jego wymagań, ani nakłonić konsumentów do zmiany gustu i smaku. Dużą rolę grało tu przyzwyczajenie Anglików do zagranicznych produktów spożywczych.

Celem zwiększenia opłacalności produkcji zwrócono ostatnio większą uwagę na zużytkowanie odpadków śledziowych na cele przemysłowe i spożywcze. M. in. zajęto się produkcją oleju ze śledzi, który dziś osiąga nawet dobre ceny. Pozostałość z ryb, po wytłoczeniu oleju, miele się na mączkę rybną, cieszącą się dobrym popytem do celów hodowlanych (tuczenie) na kontynencie. W Anglii natomiast nie nauczono się jeszcze zużytkowywać jej w gospodarstwach domowych (drób, bydło). Trzeba stwierdzić, że przemysł angielski wychodzi obecnie z kryzysu, do czego przyczyniają się, bez wątpienia, zwiększenie konsumpcji wewnętrznej, oraz lepsze ceny osiągane za produkty od początku 1939 r.

ZMIANY W RYBNEJ ORGANIZACJI BRANŻOWEJ W GDAŃSKU.

Rozporządzenie gdańskie o regulacji obrotu produktami rolnymi i rybnymi z dnia 20 VIII 1934 uległo ostatnio pewnej zmianie, a raczej uzupełnieniu, które polega na dostosowaniu się do polsko - gdańskiej umowy o obrocie produktami rolnymi i rybnymi. Stosownie do tej zmiany członkami Zrzeszenia Kupców i Przemysłowców Rybnych mogą być: przedsiębiorstwa połowów śródlądowych, przybrzeżnych i dalekomorskich, wędzarnie i suszarnie ryb, przedsiębiorstwa trudniące się handlem hurtowym i detalicznym ryb za wyjątkiem handlu śledziami solonymi oraz przetworami rybnymi, jak wreszcie za wyjątkiem handlu rybami z morza Północnego, które nie są przeznaczone dla zaopatrzenia wewnętrznego rynku gdańskiego.

Kronika

SYTUACJA NA RYNKU TOWARÓW KOLONIALNYCH.

Sytuacja na rynku towarów kolonialnych jeśli chodzi o takie artykuły jak kawa i herbata, nie uległa zmianom w porównaniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego. Zapasy wymienionych wyżej artykułów w magazynach obydwu portów polskiego obszaru celnego są dostateczne. Ceny na nie na rynkach zakupu przejawiają tendencję stałą, co uwidacznia się również w transakcjach u nas. Importerzy gdyńscy korzystają w miarę potrzeby z uruchomionych już przed paru tygodniami kontyngentów interwencyjnych. Rynek krajowy jest nasycony towarem.

Niewyraźna sytuacja międzynarodowa nie wywołała w Gdyni żadnych zmian w normalnym rozwoju handlu artykułami kolonialnymi, ani też nie odbiła się na ciągłości dostaw do zaplecza. Nieco odmienniej zachowują się natomiast importerzy gdańscy, którzy z powodu przesycenia rynku gdańskiego na skutek zaopatrzenia się na zapas ludności w rozmaite artykuły kolonialne, pragną pewne nadwyżki swych zapasów lokować na rynku polskiego zaplecza, w związku z czym oferują np. niektóre gatunki kaw i herbat po tańszych cenach, jak importerzy gdyńscy. Przyczyny tego zjawiska należy szukać w zbyt wielkich kontyngentach, jakie odnośnie szeregu artykułów posiada gdańsko-niemiecki handel importowy, na skutek czego nie chce on przypuszczalnie skompromitować się z niemożności całkowitego wykorzystania dokonanych dlań przydziałów. Wydaje się jednak, że jest to tylko zjawisko przejściowe, nie wywierające zresztą wpływu na ogólną sytuację.

Sytuacja w handlu owocami suszonymi jest nadal słaba, gdyż transakcje poszczególnymi gatunkami tego artykułu w ogóle ustały, na co niewątpliwie wpłynęło pojawienie się na rynku krajowych owoców świeżych.

Kawa:

Zapasy kaw są dostateczne, zwłaszcza kaw brazylijskich. Na ogół jednak zanotowano stosunkowo mniejszy ich zbyt, jak w okresach poprzednich.

Ceny na poszczególne gatunki kawy surowej za 1 kilogram oclonej loco magazyn importera kształtowały się następująco:

Guatemala średnie gatunki	3,— do 3,30 zł
Rio VII — Victoria	3,45 do 3,50 zł
Capitania	3,50 do 3,75 zł
Santos	4,— do 4,40 zł

Herbata:

Podobnie jak w kawie, kształtuje się również sytuacja w handlu i zapasach herbaty, które są dostateczne i całkowicie pokrywają zapotrzebowanie zaplecza.

Ceny na poszczególne gatunki herbaty za 1 kilogram oclonej loco magazyn importera kształtowały się następująco:

Sumątra	13,50 do 14,25 zł
Cejlon, zależnie od gatunku	14,25 do 16,— zł
Darjeeling	15,— do 20,— zł
Travankora	14,50 do 15,50 zł

Owoce suszone:

Zwiększone ilości pojawiających się na rynku krajowych owoców świeżych, jak truskawki, czereśnie, wiśnie, poziomki, jagody itd. spowodowały ograniczone obroty owocami suszonymi.

Nieznaczne transakcje przeprowadzane są tylko tymi gatunkami owoców suszonych, które potrzebne są do celów gastronomiczno-cukierniczych względnie do przemysłu karmelarskiego. Zapasy owoców suszonych są na ogół wystarczające. Ceny na owoce suszone w związku z przedstawionymi wyżej przyczynami słabych obrotów nimi, wykazują przeważnie tendencję słabą.

Dla orientacji podajemy niżej ceny na poszczególne gatunki owoców suszonych, notowane ostatnio w handlu hurtowym w Gdyni.

Koryntki notowano w cenie 0,98 do 1,05 zł za kilogram, podczas gdy poprzednio uzyskiwano 1,05 do 1,20 zł, sułtanki tureckie notowano 1,70 do 1,85 zł, podczas gdy dawniej uzyskiwano 1,85 do 2,— złotych za kilogram, naturalnie w zależności od asortymentu: na podobnym poziomie utrzymują się również ceny na sułtanki greckie. Migdały włoskie notowano w cenie 6,40 do 6,80 zł za kilogram zależnie od gatunku i wielkości, podczas gdy poprzednio uzyskiwano 6,90 do 7,30 zł za kilogram, śliwki kalifornijskie notowano w cenie 1,60 do 1,70 zł, co oznacza spadek o 20 groszy na kilogramie.

W przeciwieństwie do dostatecznych zapasów wymienionych owoców suszonych, pewien brak daje się odczuwać tylko w migdałach włoskich i jądrach morelowych. Jądra morelowe zwyżkowały ostatnio, osiągając cenę 5,90 do 6,10 zł za kilogram, gdy poprzednio uzyskiwano za nie przeciętnie 5,50 zł za kilogram. Poza tym odczuwa się także brak kokosów mielonych, na skutek czego cena na nie zwyżkowała do 4,50 zł za kilogram.

SYTUACJA NA RYNKU OWOCÓW POŁUDNIOWYCH.

Pojawianie się w coraz to większej ilościach krajowych owoców świeżych tj. czereśni, wisien, truskawek, poziomek itd. spowodowało prawie zupełnie brak zainteresowania się importowanymi owocami południowymi zarówno

na wybrzeżu, jak i rynkach zbytu w zapleczu. Obroty w pomarańczach zarówno palestyńskich, jak i włoskich oraz hiszpańskich, są minimalne. Również tendencja cen na wymienione gatunki owoców południowych jest słaba. Jedynie cytryny wykazywały pewną zwyżkę cen, w związku z ich brakiem na rynku.

Za skrzynkę cytryn osiągali hurtownicy przeciętnie za skrzynkę cenę 55,— zł. Na tym miejscu zwrócić należy uwagę na przyczyny chwilowego braku cytryn na naszym rynku. Otóż główną winę ponoszą tu sami importerzy. Załadowcy wstrzymali wysyłkę cytryn Verdelli głównie z tego powodu, że niektórzy importerzy gdyńscy po otrzymaniu towaru, nie wykupili dokumentów, co spowodowało eksporterów włoskich do przedsięwzięcia w stosunku do nich większej ostrożności.

W połowie lipca br. nadszedł do Gdyni statkiem „Marokko" transport cytryn włoskich Verdelli w ilości około 9.000 skrzyń, co niewątpliwie przyczyni się do zaspokojenia zapotrzebowania na ten artykuł na rynku zaplecza i wpłynie prawdopodobnie na obniżkę cen.

Dowozy bananów są w dalszym ciągu ograniczone i ceny na nie utrzymują się na wysokim poziomie. Za karton bananów wagi 10 kg notowano w hurcie loco stacja załadowania 37,— do 38,— zł. Jedna z gdyńskich firm importowo-owocowych zrobiła transakcję kompensacyjną na banany kanaryjskie, z których pierwszy transport już nadszedł i został całkowicie rozsprzedany. Z uwagi na brak zezwoleń na import bananów z Jamajki, sprowadzono ostatnio banany z Kamerunu francuskiego. Kontyngenty na nie są większe, aniżeli w poprzednich miesiącach, jednak ogólnie zmniejszony dowóz bananów do Polski nie jest w stanie pokryć zapotrzebowania na ten smaczny owoc południowy.

Z innych owoców świeżych pochodzenia zagranicznego, zainteresowaniem cieszyły się ostatnio włoskie śliwki t. zw. burbanki, podobne do moreli. Notowano je w hurcie po 1,50 zł za kg w klatkach pięciokilogramowych, loco Gdynia.

Dowozy innych owoców świeżych, importowanych poprzednio w większych ilościach z zagranicy, głównie pomidorów duńskich i holenderskich, ustały prawie zupełnie już z początkiem lipca br. Spowodowało to z jednej strony wygaśnięcie konwencji o ulgach celnych na nie w okresie I-ej dekady lipca br., z drugiej natomiast pojawienie się w znacznych ilościach wczesnych pomidorów krajowych, głównie z Małopolski. W związku z tymi powodami: jedna z polskich firm owocowych, sprowadzone transporty importowanych pomidorów częściowo cofnęła, a częściowo stawiła do dyspozycji władz celnych, ofiarując towar na cele akcji dożywiania młodzieży, nie chcąc uiszczać wysokich opłat celnych. Nie trzeba dodawać, że na skutek tego przedsiębiorstwo to poniosło poważne straty.

ZAPASY OWOCÓW POŁUDNIOWYCH W GDYŃSKICH MAGAZYNACH PORTOWYCH.

W magazynach portowych portu gdyńskiego zanotowano w ostatnim okresie czasu następujące ilości owoców południowych:

	30 VI 39	10 VII 39
pomarańcze hiszpańskie	9.800 skrz.	9.800 skrz.
pomarańcze włoskie	6.608 klat.	7.095 klat.
pomarańcze palest.	14.139 skrz.	9.748 skrz.
cytryny	2.180 skrz.	4.049 skrz.
grapefruity	2.320 skrz.	1.614 skrz.

Jak wynika z porównania stanu owoców południowych na przestrzeni wymienionych okresów czasu, wzrosły zapasy cytryn (ca 50%) i nieznacznie pomarańczy włoskich, zmniejszyły się, natomiast zapasy pomarańczy palestyńskich (jaffskich) i grapefruitów, podczas gdy stan zapasów pomarańczy hiszpańskich nie uległ zmianom.

Kronika zagraniczna

MIĘDZYNARODOWY RYNEK PRODUKCJI I HANDLU KAWĄ ORAZ HERBATĄ.

Kawa:

Dostawy kaw do portów Europy i Stanów Zjednoczonych są niezmiennie kontynuowane, jednak ogólnie można przewidzieć niższą konsumpcję jak w ubiegłym sezonie.

B r a z y l i a : Stosownie do wiadomości biura kawowego Brazylii, produkcja w sezonie 1939/40 wynosić będzie około 21.861.000 worków. Z tego Sao Paulo produkować będzie 15.807.000 worków tj. o 1.048.000 worków więcej, aniżeli w roku poprzednim. Stany Minas Geraes, Espiritu Santo i Parana produkować mają mniej w obecnym sezonie, co częściowo spowodowane jest przez mrozy. Plantatorzy nie pokonali jeszcze wszystkich trudności, bo wciąż mają nadprodukcję, która spowodowała niskie ceny kaw brazylijskich, co pociąga za sobą także inne kraje do dostosowania się niskiego poziomu cen na nie sięgających nieco powyżej kosztów własnych. Sytuacja wyjaśni się prawdopodobnie w następnych latach, gdyż nowych plantacyj nie zakłada się, a część starych zostanie wyeliminowana. Dobre gatunki kaw osiągają jednakowoż wysokie ceny, choć ilość ich jest ograniczona. W pierwszych pięciu miesiącach roku 1939 zniszczono 1.512.000 worków (4.465.000 w ubiegłym roku), tak że ogólna ilość sięga do 66.245.000 worków. Brazylia eksportowała w pierwszych pięciu miesiącach 1939 roku — 6.588.000 worków. tj. o 739.000 mniej, aniżeli w ubiegłym roku.

Sytuacja kaw niebieskich kształtuje się spokojnie, jednak ceny okazują większą stałość, jak w kawach zwykłych.

Guatemala: Jeśli chodzi o środkowoamerykańskie kraje produkcji, handel eksportowy kawą spoczywa w nieznacznej mierze w rękach tubylców. Jako przykład służyć może eksport kawy z Guatemali w sezonie 1937/38, w którym brali udział plantatorzy następującej narodowości:

Niemcy	28.244 ton
Stany Zjednoczone	5.842 ton
Holendrzy	2.990 ton
Anglicy	2.070 ton
Guatemalczycy	1.886 ton
Hiszpanie	552 ton
Szwajcarzy	69 ton
Nicaraguańczycy	46 ton
Włosi	9 ton

Francja importowała w roku 1938 — 38% z własnych kolonij, (17% dwa lata wstecz). Z tego przypada na Madagaskar 590.000 worków.

Notowania nowojorskie kaw w USA centach.

	Czerwiec 15	maj 24
Brazylia		
Santos 4 C&F	6,40— 6,90	6,50— 6,90
Rio 7/8 C&F	4,45	4,55
Venezuela		
Cucuta washed	13,5—14,—	13,3/8—13,75
Caracas washed	12,25	12,—
Colombia		
Bogota good washed	12,3/8	12,75 —13,—
Manizales Excelso	12,5	12,7/8—13,—
Medellin Excelso	13,25	13,5
Ameryka Środkowa		
Guatemala good washed	10,—	10,25
San Salvador washed firsts	11,25	11,5 —11,75
Mexico		
Cordoba washed	10,75	11,25—11,5
Tapachula	9,5—10,75	10,00—11,25
Coatepec	12,5	12,5 —13,—

Herbata:

Biuro Propagandy Herbaty puściło w Stanach Zjednoczonych w obieg film propagandowy o herbacie. Ogółem budżet roczny na propagandę wynosi 1.000.000 dolarów.

W kwietniu eksportowano z Indyj Północnych 1.439.000 lb (2.492.000 lb w kwietniu 1938 r.) Eksport z Indyj Południowych wyniósł w tym samym miesiącu 3.785.769 lb (5.489.290 lb w kwietniu 1938 r.)

Zapasy w Anglii w dniu 30 kwietnia wynosiły 182.681.000 lb, co w porównaniu do 204.885.000 lb w dniu 31 marca br. oznacza pewną nadwyżkę.

A. Wiatrak.

Zakłady Graficzne B. Szczuki Wąbrzeźno-Pomorze.